

HPA

Bezoekadres
Stadhoudersplantsoen 12
2517 JL Den Haag

Postadres
Postbus 29 739
2502 LS Den Haag
T 070 - 370 87 08
F 070 - 370 84 44
E info@hpa.agro.nl
I www.hpa.nl

20
09
Jaarrekening

■ Jaarrekening **2009**

Inhoudsopgave

- A. Algemene inleiding en managementsamenvatting 5
- B. Grondslagen bij de jaarrekening 13
- C. Balans per 31 december 2009 14
- D. Toelichting op de balans 17
- E. Rekening van baten en lasten 23
- F. Rekening van baten en lasten naar hoofdfunctie 26
- G. Rekening van baten en lasten naar geleding 29
- H. Financieringsstaat 32
- I. Overzicht eigen vermogen 35
- J. Financiële relaties 37
- K. Accountantsverklaring 38
- L. Toelichting bij rekening van baten en lasten naar geleding 41

A.

Algemene inleiding en management- samenvatting

A.1 Inleiding

Op 1 januari 1956 is het Hoofdproductschap Akkerbouw ingesteld. Het hoofdproductschap opereert onder de naam HPA en heeft een drietal taken:

- Het HPA vormt de werkorganisatie van de productschappen Akkerbouw (PA), Diervoeder (PDV) en Wijn (PW);
- Het HPA behartigt sectoroverschrijdende taken, indien de bovengenoemde productschappen eventueel samen met andere productschappen daartoe besluiten. Voorbeelden daarvan zijn de werkzaamheden die door de Afdeling Voedsel en voeding en de Afdeling Arbeid worden uitgevoerd;
- Het HPA voert een aantal marktordeningen van het Europese landbouwbeleid uit. Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft deze medebewindtaken gedelegeerd (delegated body) aan het HPA.

De financiering van het HPA geschiedt voor ongeveer 60% door LNV als vergoeding voor de uitvoering van de medebewindtaken. Het andere deel komt uit de opbrengst van heffingen bij ondernemingen die onder PA, PDV en PW vallen. Overeenkomstig artikel 118 van de Wet op de bedrijfsorganisatie biedt het dagelijks bestuur de jaarrekening aan het bestuur aan. Het bestuur stelt jaarlijks een begroting en een jaarrekening vast.

Missie

De missie van het HPA is een kwalitatief hoogwaardige en kostenefficiënte uitvoering van de medebewindtaken en van de dienstverlening aan PA, PDV en PW.

Leeswijzer

Met ingang van 2009 is van de gelegenheid gebruik gemaakt om de begroting en jaarrekening compacter samen te stellen. De jaarrekening is opgedeeld in zes geledingen (zie pag. 6). Binnen de HPA afdelingen is een onderscheid gemaakt in afdelingskosten (personeelsgerelateerd) en organisatiekosten (kosten die vanwege doelmatigheid en/of aansturing bij de desbetreffende afdeling worden verantwoord).

De hoofdstukken A tot en met K gaan op hoofdlijnen in op het voorgenomen beleid en bevatten alle informatie die nodig is om aan de richtlijnen van de Verordening financiën bedrijfslichamen 1999 van de SER te voldoen en zijn onderhevig aan de controle van de jaarrekening door de externe accountant. In hoofdstuk A is een managementsamenvatting opgenomen.

Hoofdstuk L bevat de informatie die op subfunctieniveau nodig is, waaronder een gedetailleerde weergave van het verloop van de baten en lasten per afdeling. Dit ten behoeve van de beoordeling en sturing door afdelingshoofden en beleidsverantwoordelijken.

Interne overboekingen

Binnen het HPA worden baten en lasten toegerekend aan een subfunctie. Vervolgens kunnen de subfuncties elkaar onderling kosten doorberekenen, via interne doorbelastingen. Om meer inzicht te geven worden deze doorberekeningen niet meer gesaldeerd gepresenteerd maar nu uitgesplitst in:

- Interne overboekingen aan;
- Interne overboekingen van.

A. Algemene inleiding en managementsamenvatting

Diensten aan en door derden

Onder diensten aan- en door derden werden zowel directe diensten vastgelegd zoals accountantskosten, advieskosten etc, als de doorbelaste kosten van en aan andere productschappen. Om meer inzicht te geven zijn de diensten derden nu uitgesplitst in:

- Diensten aan derden – direct (werkzaamheden verricht voor derden);
- Diensten aan derden – doorbelast (doorberekend aan PA, PDV en PW);
- Diensten door derden – direct (directe lasten zoals accountantskosten, advieskosten etc.);
- Diensten door derden – doorbelast (doorberekend van PA, PDV en PW).

De indeling van het HPA is als volgt:

Geleding	Hoofdfunctie	Subfunctie
Bestuur & Organisatie	- Bestuur en algemeen	- Bestuur Algemeen - Voorzitter - Secretariaat
HPA afdelingen	- Bestuur en algemeen	- Communicatie - Personeel & Organisatie - Interne Audit Dienst - Juridische- en Bestuursaangelegenheden - Financiën, Planning en Control - Informatie- en Communicatie Technologie - Facilitaire Dienst - Exploitatie gebouw - Uitvoering Regelingen
Bijzondere regelingen	- Bestuur en algemeen	- Wachtgeld / Herstructurering - RIVU 2005
Voedsel en voeding	- Bestuur en algemeen	- Afdeling Voedsel en voeding
Arbeid	- Arbeid	- Afdeling Arbeid
Medebewind	- Medebewind	- Medebewind

A.2 Managementsamenvatting

Algemeen

Ten behoeve van de productschappen PA, PDV en PW is bij het HPA een gemeenschappelijke werkorganisatie ingericht. De autonome kosten hiervan worden gefinancierd door PA, PDV en PW. Dit gebeurt aan de hand van vooraf afgesproken bedragen, die of gebaseerd zijn op bestuurlijke afspraken of ontleend zijn aan geleverde dienstverlening (uren maal tarief), geborgd door een systeem van dienstverleningsovereenkomsten (DVO's).

A.3 Resultaten op hoofdlijnen per geleding

Bestuur en Organisatie

Bestuur algemeen

Om te voorkomen dat de bijdragen voor de financiers in 2009 fors omhoog zouden gaan, is besloten dat het HPA in 2009 een totale korting van € 225.000 zou geven op de doorbelastingen van de HPA afdelingen. Door gerealiseerde efficiencymaatregelen bij de HPA afdelingen en een stijging van inkomsten uit dienstverlening aan derden in 2009, is de totale korting teruggebracht naar € 68.800, waarvan € 34.900 voor Wijn en € 33.900 voor PDV.

Met ingang van 2009 wordt het resultaat van de HPA afdelingen toegevoegd/onttrokken aan de reserve van Bestuur Algemeen onder aftrek van het aandeel medebewind (afrekening gebeurt op kasbasis). In 2009 is tevens besloten om een extra dotatie te doen aan de Voorziening groot onderhoud gebouw vanwege niet voorziene extra uitgaven aan reparaties en onderhoud.

De ontwikkeling van de reserve is als volgt:

	Rekening 2009	Herziene begroting 2009	Begroting 2009	Rekening 2008
Reserve per 1-1	377.600	377.600	207.600	377.600
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	16.400	(23.500)	55.000	-
Positief resultaat HPA afdelingen	389.600	-	-	-
Aandeel Medebewind in resultaat HPA afdelingen	(39.200)	-	-	-
Korting doorbelasting HPA afdelingen	(68.800)	(72.500)	(225.000)	-
Dotatie Voorziening groot onderhoud gebouw	(100.000)	-	-	-
totaal resultaat	198.000	(96.000)	(170.000)	-
Reserve per 31-12	575.600	281.600	37.600	377.600

Vergaderkosten

De vergoeding aan bestuursleden voor het bijwonen van vergaderingen in 2009 bedraagt circa € 11.000, waarvan aan vacatiegelden € 10.000 en aan reis- en verblijfkosten € 1.000. Het dagelijks bestuur is in 2009 3 keer bijeengekomen en het bestuur 2 keer.

HPA afdelingen

De HPA afdelingen hebben in 2009 een positief resultaat behaald van € 389.600. In toenemende mate worden inkomsten gegenereerd ten behoeve van dienstverlening aan derden (€ 222.200). Het betreft hier ondersteunende diensten aan organisaties binnen de PBO-sector, zoals Hoofdbedrijfschap Agrarische Groothandel, Bosschap, Productschap Dranken, Productschap Tuinbouw en Productschap Margarine, Vetten en Oliën. Daarnaast genereert het HPA beperkte inkomsten uit verhuur van kantoor- en vergaderruimte. Zekere huurders zijn het Productschap Dranken en het Psychologisch Adviesbureau Van Keep Development. Door voornoemde extra inkomsten zijn wij in staat geweest om de formatiereductie bij de ondersteunende afdelingen te beperken, met als gevolg dat de afdelingen beter in staat zijn geweest om de kwaliteit van de dienstverlening op een blijvend hoog niveau te houden, zonder verhoging van de kosten voor de vaste financiers. Het restant (€ 167.400) is het gevolg van lagere lasten (voornamelijk personeelskosten) bij de HPA afdelingen. Het totale resultaat is toegevoegd aan de subfunctie Bestuur Algemeen (zie bovenstaande specificatie).

Bijzondere regelingen

In de jaarrekening 2009 is geen rekening gehouden met kosten inzake de regelingen Wachtgeld / Herstructurering en RIVU 2005, aangezien de autonome lasten reeds in het verleden zijn genomen en deze lasten nu uit de gevormde voorziening gefinancierd worden. Een uitzondering hierop is het aandeel wat ten laste komt van Medebewind. De financiering van het aandeel Medebewind vindt plaats op kasbasis. Dit betekent dat tegenover het aandeel medebewind in de voorziening een rekening-courant vordering opgenomen is in de balans. Jaarlijks worden de werkelijke kosten gedeclareerd bij het ministerie en neemt de rekening-courant vordering af. Het aandeel van Medebewind is vanaf de herziene begroting 2009 rechtstreeks opgenomen onder overige lasten bij de hoofdfunctie Medebewind.

Afdeling Voedsel en voeding

De Afdeling Voedsel en voeding heeft in 2009 een resultaat behaald van circa € 74.500. Dit betreft een resultaat uit normale bedrijfsvoering. De reserve die hierdoor wordt gevormd, zal in overleg met de secretaris van het Productschap Akkerbouw besteed worden aan specifieke projecten.

Afdeling Arbeid

De Afdeling Arbeid heeft in 2009 een negatief resultaat behaald met betrekking tot het project grondstofallergie van € 45.000. Dit wordt echter weer gecompenseerd door de positieve resultaten van de projecten Stof pak't aan (€ 21.000) en databank fysische eigenschappen (€ 24.000). De reeds bestaande reserve is een -geoordeelde- reserve voor specifieke projecten en zal in overleg met de secretaris van het Productschap Akkerbouw worden besteed.

Medebewind

Het HPA heeft met betrekking tot de vergoeding voor de medebewindsactiviteiten en ombuigingsmaatregelen uit het coalitieakkoord 2007-2011 een efficiencytaakstelling voor medebewind HPA gekregen van € 301.000. Het HPA dient met haar jaarrekening binnen het financieel kader te blijven van € 11.737.000. De jaarrekening 2009 komt uit op circa € 8,3 miljoen. Een aandachtspunt is wel dat het HPA gezien de onzekere toekomst inzake het uitvoeren van medebewindregelingen uiterst terughoudend is met betrekking tot investeringen in kantoorinventaris en het ontwikkelen en aanpassen van de geautomatiseerde PO-systemen.

A.4 Personeelskosten

Salarissen

De salarissen zijn gebaseerd op de CAO voor de PBO-sector. In de herziene begroting 2009 was rekening gehouden met een salarisverhoging per 01-04-2009 van 1%. De werkelijke salarisverhoging is uitgekomen op 1,2%.

Pensioenpremie

Pensioenfondsen zijn in 2008 hard geraakt door de kredietcrisis. In het licht van het vorenstaande heeft het bestuur van Pensioenfondsen Productschappen (PFP) een herstelplan gemaakt en ingediend bij De Nederlandse Bank (DNB). Intussen is het herstelplan door DNB goedgekeurd en heeft dit geleid tot de volgende maatregelen:

- Een afbouw van de premiekorting in 2009, waardoor de premie stijgt van 3% naar 12% van de pensioengrondslag, dit komt voor 2/3e deel (8%) ten laste van de werkgever en 1/3e deel (4%) ten laste van de werknemer;
- Besluit tot toeslagverlening (indexatie) van pensioengerechtigden en de aanspraken van gewezen deelnemers met 2,78% per 1 januari 2009. Tevens zijn de pensioenaanspraken van de actieve deelnemers geïndexeerd met 1,67% per 1 januari 2009;
- Heroverwegen van het beleggingsbeleid. Bij de nu veel lagere dekkingsgraad moet PFP kiezen voor minder risico dan op basis van de eerder gekozen beleggingsmix, dit is in 2009 doorgevoerd;
- Mocht de dekkingsgraad van PFP dalen tot beneden de 105%, dan heeft de werkgever zich verplicht jaarlijks een extra premiestorting te doen in het pensioenfonds van 5% van de totale salarissom. Dit is in 2009 niet van toepassing, de dekkingsgraad december 2009 is 137%.

Overige personeelskosten

Onder overige personeelskosten zijn kosten verantwoord zoals belaste- en onbelaste vergoedingen, opleidingskosten, ondernemingsraad, arbo en vitaliteitsbeleid.

De specificatie van de personeelskosten is als volgt:

	Rekening 2009	Herziene begroting 2009	Begroting 2009	Rekening 2008
Salarissen	7.127.500	7.314.400	8.959.500	8.162.200
Wettelijke sociale lasten	821.200	902.700	744.200	996.400
Pensioenpremie	513.700	555.700	322.500	131.200
Overige personeelskosten	987.500	938.200	1.346.000	989.000
totaal personeelskosten	9.449.900	9.711.000	11.372.200	10.278.800

Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens

Sinds 1 maart 2006 is de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT) van kracht. De wet regelt dat een instelling die overwegend uit publieke middelen is gefinancierd, jaarlijks het belastbaar jaarinkomen van functionarissen zal publiceren indien dit belastbaar jaarloon uitstijgt boven een vastgesteld gemiddeld ministersalaris (voor 2009 vastgesteld op € 188.000). Deze situatie doet zich bij het HPA niet voor.

A.4.1 Formatieoverzicht

Gemiddelde formatie

(in fulltime equivalenten)

	Rekening 2009	Herziene begroting 2009	Begroting 2009	Rekening 2008
Voorzitter	1,0	1,0	1,0	1,0
Secretariaat	5,9	5,9	5,7	4,9
Afdelingen:				
Communicatie	2,8	2,9	3,0	2,8
Personeel & Organisatie	5,2	4,9	5,2	6,2
Juridische- en Bestuursaangelegenheden	4,7	5,1	5,7	5,9
Interne Auditdienst	5,9	5,9	5,9	6,1
Financiën, Planning en Control	20,6	20,9	21,0	23,0
Informatie- en Communicatie Technologie	10,7	10,7	10,6	11,6
Facilitaire Dienst	8,9	9,5	8,7	10,3
Exploitatie Gebouw	9,9	10,0	10,0	10,2
Uitvoering Regelingen	61,0	61,4	68,1	70,1
totaal afdelingen	129,7	131,3	138,2	146,2
Afdeling Voedsel en voeding	5,3	5,3	5,4	5,0
Afdeling Arbeid	5,9	6,0	5,9	4,4
Diversen:				
Detachering	-	-	0,6	1,8
Ondernemingsraad	1,2	1,2	-	-
totaal diversen	1,2	1,2	0,6	1,8
totaal (actief)	149,0	150,7	156,8	163,3
Bijzondere regelingen:				
Regeling Individuele Vervroegde Uittreding 2005	9,9	9,9	10,7	11,5
Herstructurering	15,9	19,8	25,4	15,7
Detachering Europese Commissie	-	-	-	0,3
totaal bijzondere regelingen (niet actief)	25,8	29,7	36,1	27,5
totaal	174,8	180,4	192,9	190,8

In bovenstaande tabel wordt de gemiddelde formatie weergegeven, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen actief personeel (gefinancierd door PA, PDV en PW en LNV, medebewind) en niet actief personeel (gefinancierd door een reeds eerder gevormde voorziening, met uitzondering van het medebewindaandeel, dit gaat op kasbasis).

A. Algemene inleiding en managementsamenvatting

Salarisschaalindeling	(in fulltime equivalenten)	
	Rekening 2009	Rekening 2008
Voorzitter	1,0	1,0
16	-	-
15	-	-
14	1,6	1,3
13	3,8	3,0
12	5,5	5,5
11	20,3	19,5
10	6,3	7,4
9	11,2	11,4
8	14,3	17,9
7	18,2	20,9
6	40,1	37,7
5	15,7	17,0
4	7,8	7,7
3	0,3	0,3
2	1,6	1,6
1	-	-
totaal fte HPA (actief)	147,7	151,2
Bijzondere regelingen (niet actief):		
Detachering	-	2,0
Herstructurering	12,3	14,4
RIVU	9,6	11,5
totaal bijzondere regelingen (niet actief)	21,9	27,9
totaal formatie in dienst op 31-12	169,6	179,1

In bovenstaande tabel wordt de formatie weergegeven per 31 december van het desbetreffende jaar onderverdeeld naar salarisschalen. De bijzondere regelingen zijn vanaf 2009 apart opgenomen in dit overzicht. De reden hiervoor is dat deze medewerkers niet volgens de schaalindeling verloond worden, maar dat met de medewerkers aparte afspraken zijn gemaakt met betrekking tot een vertrekregeling.

B.

Grondslagen bij de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de aanwijzingen als gegeven in de Verordening financiën bedrijfslichamen 1999 (gewijzigd op 24 juni 2005) van de Sociaal Economische Raad (SER).

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn als volgt:

- Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid;
- Schulden worden gewaardeerd op nominale waarde;
- Belegde gelden worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs of de marktwaarde. De marktwaarde wordt aangepast indien een eventuele waardevermindering of -vermeerdering naar verwachting duurzaam is;
- De voorziening met betrekking tot de wachtgeldverplichtingen / herstructurering is gewaardeerd tegen nominale waarde, rekening houdend met te verwachten WAO-uitkeringen;
- De voorziening voor verplichtingen op grond van de Regeling Individuele Vervroegde Uittreding 2005 (RIVU) is gewaardeerd tegen de nominale waarde van toekomstige geïndexeerde verplichtingen tot en met 2012, bestaande uit doorbetaalde salaris-emolumenten en sociale lasten tot aan de pensioengerechtigde leeftijd, verminderd met door deelnemers gecedeerd FSP-kapitaal;
- De voorziening voor meerjarig onderhoud dient tot een gelijkmatige verdeling van lasten van meerjarig groot onderhoud. De jaarlijkse dotaties zijn gebaseerd op een meerjarenplan;
- Investerings in inventaris worden in het jaar van aanschaf volledig afgeschreven, tenzij de financiering anders geregeld is. De andere financiering houdt hoofdzakelijk verband met afspraken die gemaakt zijn inzake de uitvoering van medebewindtaken;
- Baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking hebben;
- De lasten inzake financiële relaties die betrekking hebben op meerdere jaren worden verantwoord in het jaar van toekenning indien de financiering reeds aanwezig is. De lasten worden naar rato van de looptijd toegerekend indien ook de financiering over deze periode is gespreid.

C.

Balans per
31 december
2009

Activa

	Rekening 2009	Rekening 2008
Materiële vaste activa		
Kantoorgebouw en grond	-	-
Inventaris	-	-
Vervoermiddelen	25.700	19.200
totaal materiële vaste activa	25.700	19.200
Financiële vaste activa		
Belegde gelden	4.866.000	4.866.000
totaal financiële vaste activa	4.866.000	4.866.000
Vlottende activa		
Vorderingen	374.900	23.300
Overlopende activa	736.700	1.283.600
Rekening courant met productschappen	26.500	1.359.000
Rekening courant met derden	2.642.600	3.344.500
totaal vlottende activa	3.780.700	6.010.400
Liquide middelen		
Kas	3.800	3.800
Bankrekeningen	15.291.500	16.213.200
totaal liquide middelen	15.295.300	16.217.000
totaal activa	23.967.700	27.112.600

Passiva

	Rekening 2009	Rekening 2008
Eigen vermogen		
Bestuur en algemeen		
Algemene Reserve	575.600	377.600
Afdeling Voedsel en voeding	142.800	68.300
totaal reserve bestuur en algemeen	718.400	445.900
Arbeid		
Afdeling Arbeid	129.600	130.800
totaal eigen vermogen	848.000	576.700
Vorzieningen		
Herstructurering / wachtgeldverplichtingen	3.137.000	4.116.900
Regeling Individuele Vervroegde Uittreding 2005	492.400	617.300
Meerjarig groot onderhoud gebouw	302.700	444.600
totaal voorzieningen	3.932.100	5.178.800
Vlottende passiva		
Rekening courant met productschappen	11.116.100	11.908.100
Rekening courant met derden	382.000	674.000
Nog te betalen bedragen	7.689.500	8.775.000
totaal vlottende passiva	19.187.600	21.357.100
totaal passiva	23.967.700	27.112.600

D.

Toelichting op de balans

Rekening
2009

Rekening
2008

D.1 Kantoorgebouw en grond

Aanschafwaarde kantoorgebouw en grond	6.407.800	6.407.800
Afschrijving cumulatief	(6.407.800)	(6.407.800)
boekwaarde kantoorgebouw en grond	-	-

Het kantoorgebouw en het archief zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs, verminderd met afschrijvingen welke tijdsevenredig berekend worden op basis van de geschatte levensduur. Het gebouw is in 1996 gerenoveerd, de kosten daarvan zijn in 10 jaar afgeschreven. Het onroerend goed is niet bezwaard met hypotheek.

Het gebouw is op 8 januari 2008 getaxeerd door Troostwijk Taxaties B.V. De verzekerde waarde is bepaald op € 16.000.000, inclusief € 900.000 opruimingskosten. Taxatie vindt één keer in de drie jaar plaats.

D.2 Inventaris

Inventaris	-	-
-------------------	----------	----------

De actuele waarde (vervangingswaarde) van de kantoor- en bedrijfsinventaris is op 8 januari 2008 door Troostwijk Taxaties B.V. getaxeerd op circa € 1.200.000. Investerings in kantoor- en bedrijfsinventaris worden in het jaar van aanschaf volledig afgeschreven. Taxatie vindt één keer in de drie jaar plaats.

D.3 Vervoermiddelen

Aanschafwaarde vervoermiddelen	72.400	49.400
Afschrijving cumulatief	(46.700)	(30.200)
boekwaarde vervoermiddelen	25.700	19.200

Eind 2009 is een vervoermiddel aangeschaft voor € 23.000 ten behoeve van de secretaris van het PA en HPA. De afschrijving van dit vervoermiddel begint in 2010. De afschrijvingskosten over 2009 (€ 16.500) hebben betrekking op de auto van de Voorzitter.

	Rekening 2009	Rekening 2008
Ingelegde middelen per 1 januari	4.866.000	4.866.000
Herbelegde interest	-	-
ingelegde middelen per 31 december	4.866.000	4.866.000
Marktwaaarde per ultimo jaar (4.912.539,61 participaties x 99,5203%)	4.888.974	4.961.400

De bij het HPA, PA, PDV en PW beschikbare middelen worden gezamenlijk onder beheer van het HPA belegd. Een deel van de beschikbare middelen heeft een semi-permanent karakter. Het beheer van de portefeuille is sinds 1992 opgedragen aan Robeco. Het HPA, PA, PDV en PW beleggen door middel van participaties in het Robeco FIDO-fonds (Financiering Decentrale Overheden) van Robeco Asset Management. Het fonds streeft naar een zo hoog mogelijk rendement, bestaande uit koerswinsten en -verliezen plus renteinkomsten. De waardeontwikkeling van de rechten van deelneming in het fonds is afhankelijk van ontwikkelingen op de kapitaal-, effecten-, valuta- en goederenmarkten. Het fonds is thans volledig belegd in staatsobligaties, die luiden in euro's, er is geen valutarisico. De staatsobligaties zijn uitgegeven door Nederland, Frankrijk, Duitsland, Spanje en Oostenrijk (stand per 31-12-2009) en de hele positie bestaat uit triple-A ratings.

De beleggingen geschieden onder verantwoordelijkheid van het HPA, PA, PDV en PW, waarbij het HPA fungeert als gedelegeerd opdrachtgever naar Robeco. Beleggingen in dit fonds vinden plaats rekening houdend met de vastgestelde beleggingsrichtlijnen in de Verordening HPA Beleggingsbeleid akkerbouwproductschappen 2004. De marktwaaarde is ultimo 2009 hoger dan de ingelegde middelen. De ingelegde middelen (boekwaarde) worden niet geherwaardeerd tot de marktwaaarde, omdat deze beleggingen niet te gelde worden gemaakt en de marktwaaarde een momentopname is.

Het bestuur heeft besloten om met ingang van 2008 de renteopbrengsten niet te herbeleggen maar uit te laten keren. De renteopbrengsten over 2009 ad € 197.300 zijn inmiddels door Robeco overgemaakt.

D.5 Vorderingen

Debiteuren	374.900	17.300
Nog te factureren bedragen	-	6.000
totaal vorderingen	374.900	23.300

Het debiteurensaldo per 31-12-2009 is fors hoger. Het betreft hier ondersteunende diensten aan organisaties binnen de PBO-sector die eind 2009 gefactureerd zijn. Voorheen werden deze bedragen opgenomen onder overlopende activa (zie D.6).

	Rekening 2009	Rekening 2008
D.6 Overlopende activa		
Euroterroir	-	475.000
Nog te factureren aan derden	600	312.900
Nog te ontvangen rente (belegde gelden)	197.300	187.500
Nog te ontvangen rente (bankrente)	35.400	51.900
Arbeid Atex Nog te factureren NBOV-NVB-VBZ	-	79.300
Arbeid Gezondheidsbewakingssysteem voor maalderijen	-	50.000
Transitoria (overloop facturen)	145.400	87.700
Waarborgsommen	14.900	14.900
Voorschot pensioenpremies	313.400	-
Overige	29.700	24.400
totaal overlopende activa	736.700	1.283.600

Eind 2009 is een voorschotnota ontvangen inzake pensioenpremies personeel ten behoeve van 2010.

D.7 Rekening courant met productschappen

Productschap Wijn	26.500	1.359.000
--------------------------	---------------	------------------

D.8 Rekening courant met derden

LNV Herstructurering / wachtgeldverplichtingen	2.220.400	2.821.400
LNV Regeling Individuele Vervroegde Uittreding 2005	422.200	523.100
totaal rekening courant met derden	2.642.600	3.344.500

De posten Herstructurering en Regeling Individuele Vervroegde Uittreding 2005 betreffen het aandeel van LNV in deze regelingen. Jaarlijks worden de werkelijke kosten door middel van de declaratie uitvoeringskosten Medebewind bij LNV gedeclareerd, waardoor deze vorderingen afnemen.

	Rekening 2009	Rekening 2008
D.9 Bankrekeningen		
Bankrekeningen	9.640.400	9.433.200
Bankrekening ten gunste van de cacaobranche	5.651.100	6.780.000
totaal bankrekeningen	15.291.500	16.213.200

De banktegoeden van het HPA ad € 9.640.400 zijn vrij opeisbaar. Alle inkomsten en uitgaven van het HPA, PA, PDV en PW lopen via de banken van het HPA. Hiervoor heeft het HPA met al deze productschappen een rekening courant verhouding. Over de saldi van deze rekening couranten vergoedt, respectievelijk ontvangt het HPA rente.

De Subsidieregeling duurzame ontwikkeling cacao- en chocoladesector wordt uitgevoerd door een door de Minister van LNV ingestelde begeleidingscommissie. Het HPA is hierbij verantwoordelijk voor de financiële administratie. In 2009 is buiten de directe baten en lasten een bedrag van circa € 1,2 miljoen aan projecten uitgekeerd (zie ook onder D.15 Nog te betalen bedragen).

D.10 Voorziening wachtgeld / herstructurering

Stand per 1 januari	4.116.900	5.065.000
Onttrekkingen	(979.900)	(948.100)
stand per 31 december	3.137.000	4.116.900

Voor een nadere toelichting verwijzen we u naar hoofdstuk L.3 Bijzondere regelingen.

D.11 Voorziening Regeling Individuele Vervroegde Uittreding 2005

Stand per 1 januari	617.300	753.600
Onttrekkingen	(124.900)	(136.300)
stand per 31 december	492.400	617.300

Voor een nadere toelichting verwijzen we u naar hoofdstuk L.3 Bijzondere regelingen.

	Rekening 2009	Rekening 2008
D.12 Voorziening onderhoud gebouw		
Stand per 1 januari	444.600	534.500
Dotatie t.l.v. exploitatie gebouwen	100.000	-
Dotatie t.l.v. Resultaat Bestuur algemeen	100.000	-
Onttrekkingen	(341.900)	(89.900)
stand per 31 december	302.700	444.600

Vanwege de toereikende reserve ten opzichte van het geplande onderhoud, is besloten om in 2008 geen dotatie aan de voorziening toe te voegen. In de herziene begroting 2009 was een dotatie aan de voorziening opgenomen van € 100.000. Er was rekening gehouden met circa € 200.000 inzake regulier onderhoud, het vervangen van vloerbedekking en het vervangen van de camera- en toegangsbeveiliging.

Vanwege niet voorziene extra uitgaven aan reparaties en onderhoud, waardoor de totale lasten in 2009 € 341.900 bedroegen, is besloten om de dotatie aan de Voorziening onderhoud gebouw in 2009 te verhogen naar € 200.000.

D.13 Rekening courant met productschappen

Productschap Diervoeder	2.867.200	3.632.000
Productschap Akkerbouw	8.248.900	8.276.100
totaal rekening courant met productschappen	11.116.100	11.908.100

D.14 Rekening courant met derden

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	382.000	674.000
--	----------------	----------------

	Rekening 2009	Rekening 2008
D.15 Nog te betalen bedragen		
Internationale Cacao Overeenkomst	5.651.100	6.780.000
Reservering vakantiegeld	379.700	426.900
Reservering verlofuren	667.200	519.700
Loonbelasting	568.200	522.900
Crediteuren	195.000	257.300
Sociale lasten	130.600	160.700
Pensioenpremie	-	(600)
Overige	97.700	108.100
totaal nog te betalen bedragen	7.689.500	8.775.000

De Internationale Cacao Overeenkomst heeft betrekking op de subsidieregeling duurzame ontwikkeling cacao- en chocoladesector. Voor een nadere toelichting verwijzen we u naar onderdeel D.9 bankrekeningen.

Onder Reservering vakantiegeld en verlofuren zijn de verplichtingen opgenomen van het HPA, PA, PDV en PW aan uit te betalen vakantiegeld en verlofuren per 31 december. De lasten per productschap zijn wel bij de verschillende productschappen opgenomen.

D.16 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In de periode 1994 t/m 1996 is er een renovatie van het HPA-pand uitgevoerd. LNV heeft 55% in de renovatiekosten bijgedragen (€ 2.078.300). Het HPA heeft bij eventuele verkoop van het gebouw een jaarlijks dalende terugbetalingsverplichting gedurende 15 jaar. Ultimo 2009 is de hoogte van deze terugbetalingsverplichting € 138.600. Eind 2010 is er geen verplichting meer.

Er zijn langlopende huurovereenkomsten aangegaan inzake kopieermachines. De laatste overeenkomst vervalt per 31-12-2014. Van 2010 t/m 2014 bedraagt de jaarlijkse verplichting gemiddeld € 50.000.

E.

Rekening van
baten en lasten

	Rekening 2009	Herziene begroting 2009	Begroting 2009	Rekening 2008
Baten				
Heffingen	-	-	-	-
Retributies	-	-	-	-
Diensten aan derden - direct	617.700	527.200	12.700	147.600
Diensten aan derden - doorbelast	3.806.800	3.798.400	3.407.200	3.119.500
Rente	-	-	75.000	193.400
Vergoeding opgedragen taken	8.279.400	8.496.900	8.395.500	7.873.800
Niet bestede subsidies / diensten door derden	-	-	-	-
Overige baten	170.900	153.500	2.675.800	2.678.000
<i>subtotaal baten</i>	<i>12.874.800</i>	<i>12.976.000</i>	<i>14.566.200</i>	<i>14.012.300</i>
Interne overboekingen (aan)	6.872.900	7.312.200	9.059.700	8.425.700
totaal baten	19.747.700	20.288.200	23.625.900	22.438.000
Lasten				
Personeelskosten	9.449.900	9.711.000	11.372.200	10.278.800
Reis-, verblijf- en representatiekosten	120.200	127.500	127.300	139.600
Huisvestingskosten	354.500	274.700	980.900	1.379.000
Bureaunkosten	1.048.000	1.038.300	954.900	998.200
Vergaderkosten	13.200	7.500	18.400	6.300
Financiële relaties	195.500	238.700	-	121.300
Diensten door derden - direct	372.000	560.300	899.400	444.000
Diensten door derden - doorbelast	279.500	290.100	356.100	334.900
Overige lasten	770.700	755.600	4.900	111.100
<i>subtotaal lasten</i>	<i>12.603.500</i>	<i>13.003.700</i>	<i>14.714.100</i>	<i>13.813.200</i>
Interne overboekingen (van)	6.872.900	7.312.200	9.059.700	8.425.700
totaal lasten	19.476.400	20.315.900	23.773.800	22.238.900
Resultaat	271.300	(27.700)	(147.900)	199.100
Stand van de reserve				
Reserves 01/01	576.700	576.700	559.200	377.600
Reserves 31/12	848.000	549.000	411.300	576.700

Ten opzichte van 2008 zijn er in 2009 vanwege betere sturing en inzicht enkele wijzigingen doorgevoerd in de jaarrekening. De doorbelasting met betrekking tot huur en service aan de gebruikers wordt niet meer onder overige baten opgenomen, maar gesaldeerd bij de huisvestingskosten. De dienstverlening aan derden wordt niet meer onder overige baten opgenomen maar onder diensten aan derden – direct. Het aandeel medebewind in de kosten van herstructurering / wachtgeld en RIVU wordt als overige lasten verwerkt onder de subfunctie Medebewind.

Toelichting op rekening van baten en lasten

Verschillentabel

In onderstaande tabel worden de verschillen tot uitdrukking gebracht van de rekening 2009 ten opzichte van de herziene begroting 2009. Grote afwijkingen en relevante ontwikkelingen worden nader toegelicht.

	Rekening 2009	Herziene begroting 2009	Vershil
Baten			
Diensten aan derden - direct	617.700	527.200	90.500
Diensten aan derden - doorbelast	3.806.800	3.798.400	8.400
Vergoeding opgedragen taken	8.279.400	8.496.900	(217.500)
Overige baten	170.900	153.500	17.400
totaal baten	12.874.800	12.976.000	(101.200)
Lasten			
Personeelskosten	9.449.900	9.711.000	(261.100)
Reis-, verblijf- en representatiekosten	120.200	127.500	(7.300)
Huisvestingskosten	354.500	274.700	79.800
Bureaunkosten	1.048.000	1.038.300	9.700
Vergaderkosten	13.200	7.500	5.700
Financiële relaties	195.500	238.700	(43.200)
Diensten door derden - direct	372.000	560.300	(188.300)
Diensten door derden - doorbelast	279.500	290.100	(10.600)
Overige lasten	770.700	755.600	15.100
totaal lasten	12.603.500	13.003.700	(400.200)
Resultaat	271.300	(27.700)	299.000

Diensten aan derden - direct

In 2009 zijn meer baten gegenereerd met betrekking tot dienstverlening aan derden. Dit betreft voornamelijk detachering van personeel binnen de PBO-sector en geleverde diensten aan derden (verhuur vergaderzalen en reproducties).

Vergoeding opgedragen taken

De onderbesteding is met name het gevolg van een licht dalende inzet aan formatie en een terughoudend beleid met betrekking tot aanschaf van apparatuur en de ontwikkeling en onderhoud aan geautomatiseerde systemen.

Personeelskosten

Behalve een licht dalende formatie is in de herziene begroting 2009 rekening gehouden met een risico-opslag op de personeelskosten inzake CAO-verhogingen en een (mogelijk onverwachte) stijging van de pensioenpremie. In de jaarrekening 2009 heeft dit geen effect gehad.

Huisvestingskosten

De stijging van de huisvestingskosten worden met name veroorzaakt door een extra dotatie van € 100.000 aan de Voorziening groot onderhoud gebouw.

Diensten door derden - direct

De daling bij diensten door derden – direct is het gevolg van lagere accountantscontrolekosten, minder onderhoud en ontwikkeling PO-systemen ten behoeve van medebewind en lagere lasten in verband met de inhuur van externe medewerkers bij de Facilitaire dienst.

F. Rekening van baten en lasten naar hoofd- functie

Rekening 2009

	Totaal generaal	Bestuur en algemeen	Arbeid	Medebewind
Baten				
Heffingen	-	-	-	-
Retributies	-	-	-	-
Diensten aan derden - direct	617.700	430.500	187.200	-
Diensten aan derden - doorbelast	3.806.800	3.327.700	479.100	-
Rente	-	-	-	-
Vergoeding opgedragen taken	8.279.400	-	-	8.279.400
Niet bestede subsidies / diensten door derden	-	-	-	-
Overige baten	170.900	161.900	9.000	-
<i>subtotaal baten</i>	<i>12.874.800</i>	<i>3.920.100</i>	<i>675.300</i>	<i>8.279.400</i>
Interne overboekingen (aan)	6.872.900	6.872.900	-	-
totaal baten	19.747.700	10.793.000	675.300	8.279.400
Lasten				
Personeelskosten	9.449.900	9.009.400	440.500	-
Reis-, verblijf- en representatiekosten	120.200	109.800	10.400	-
Huisvestingskosten	354.500	320.900	28.300	5.300
Bureaunkosten	1.048.000	873.000	53.400	121.600
Vergaderkosten	13.200	12.200	1.000	-
Financiële relaties	195.500	108.700	86.800	-
Diensten door derden - direct	372.000	181.600	-	190.400
Diensten door derden - doorbelast	279.500	16.100	-	263.400
Overige lasten	770.700	12.400	56.100	702.200
<i>subtotaal lasten</i>	<i>12.603.500</i>	<i>10.644.100</i>	<i>676.500</i>	<i>1.282.900</i>
Interne overboekingen (van)	6.872.900	(123.600)	-	6.996.500
totaal lasten	19.476.400	10.520.500	676.500	8.279.400
Resultaat	271.300	272.500	(1.200)	-
Stand van de reserve				
Reserves 01/01	576.700	445.900	130.800	-
Reserves 31/12	848.000	718.400	129.600	-

Herziene begroting 2009

	Totaal generaal	Bestuur en algemeen	Arbeid	Medebewind
Baten				
Heffingen	-	-	-	-
Retributies	-	-	-	-
Diensten aan derden - direct	527.200	380.300	146.900	-
Diensten aan derden - doorbelast	3.798.400	3.331.900	466.500	-
Rente	-	-	-	-
Vergoeding opgedragen taken	8.496.900	-	-	8.496.900
Niet bestede subsidies / diensten door derden	-	-	-	-
Overige baten	153.500	153.500	-	-
<i>subtotaal baten</i>	<i>12.976.000</i>	<i>3.865.700</i>	<i>613.400</i>	<i>8.496.900</i>
Interne overboekingen (aan)	7.312.200	7.312.200	-	-
totaal baten	20.288.200	11.177.900	613.400	8.496.900
Lasten				
Personeelskosten	9.711.000	9.315.800	395.200	-
Reis-, verblijf- en representatiekosten	127.500	109.800	9.700	8.000
Huisvestingskosten	274.700	241.100	28.300	5.300
Bureaunkosten	1.038.300	852.600	5.700	180.000
Vergaderkosten	7.500	6.500	1.000	-
Financiële relaties	238.700	104.500	134.200	-
Diensten door derden - direct	560.300	255.300	-	305.000
Diensten door derden - doorbelast	290.100	17.900	-	272.200
Overige lasten	755.600	12.200	56.200	687.200
<i>subtotaal lasten</i>	<i>13.003.700</i>	<i>10.915.700</i>	<i>630.300</i>	<i>1.457.700</i>
Interne overboekingen (van)	7.312.200	273.000	-	7.039.200
totaal lasten	20.315.900	11.188.700	630.300	8.496.900
Resultaat	(27.700)	(10.800)	(16.900)	-
Stand van de reserve				
Reserves 01/01	576.700	445.900	130.800	-
Reserves 31/12	549.000	435.100	113.900	-

G.

Rekening van
baten en lasten
naar geleding

Rekening 2009

	Totaal generaal	Bestuur & organisatie	Afdelingen	Bijzondere regelingen	Afdeling Voedsel en voeding	Afdeling Arbeid	Medebewind
Lasten							
Personeelskosten	9.449.900	613.900	7.972.500	-	423.000	440.500	-
Reis-, verblijf- en representatiekosten	120.200	42.800	45.700	-	21.300	10.400	-
Huisvestingskosten	354.500	148.100	147.100	-	25.700	28.300	5.300
Bureaustkosten	1.048.000	10.900	848.800	-	13.300	53.400	121.600
Vergaderkosten	13.200	12.200	-	-	-	1.000	-
Diensten door derden - direct	372.000	14.000	167.600	-	-	-	190.400
Diensten door derden - doorbelast	279.500	16.100	-	-	-	-	263.400
Overige lasten	770.700	2.400	-	-	10.000	56.100	702.200
totaal apparaatskosten	12.408.000	860.400	9.181.700	-	493.300	589.700	1.282.900
Sectoractiviteiten	195.500	-	-	-	108.700	86.800	-
<i>subtotaal lasten</i>	<i>12.603.500</i>	<i>860.400</i>	<i>9.181.700</i>	<i>-</i>	<i>602.000</i>	<i>676.500</i>	<i>1.282.900</i>
Interne overboekingen (van)	6.872.900	(125.300)	-	-	1.700	-	6.996.500
totaal lasten	19.476.400	735.100	9.181.700	-	603.700	676.500	8.279.400
Financiering							
Diensten aan derden - direct	617.700	-	222.100	-	208.400	187.200	-
Diensten aan derden - doorbelast	3.806.800	520.300	2.451.600	-	355.800	479.100	-
Vergoeding opgedragen taken	8.279.400	-	-	-	-	-	8.279.400
Overige baten	170.900	47.500	400	-	114.000	9.000	-
<i>subtotaal baten</i>	<i>12.874.800</i>	<i>567.800</i>	<i>2.674.100</i>	<i>-</i>	<i>678.200</i>	<i>675.300</i>	<i>8.279.400</i>
Interne overboekingen (aan)	6.872.900	365.300	6.507.600	-	-	-	-
totaal financiering	19.747.700	933.100	9.181.700	-	678.200	675.300	8.279.400
Resultaat	271.300	198.000	-	-	74.500	(1.200)	-
Stand van de reserve							
Reserve 01/01	576.700	377.600	-	-	68.300	130.800	-
Reserve 31/12	848.000	575.600	-	-	142.800	129.600	-

Herziene begroting 2009

	Totaal generaal	Bestuur & organisatie	Afdelingen	Bijzondere regelingen	Afdeling Voedsel en voeding	Afdeling Arbeid	Medebewind
Lasten							
Personeelskosten	9.711.000	624.500	8.231.100	-	460.200	395.200	-
Reis-, verblijf- en representatiekosten	127.500	56.000	31.300	-	22.500	9.700	8.000
Huisvestingskosten	274.700	48.000	167.400	-	25.700	28.300	5.300
Bureaustkosten	1.038.300	16.800	829.300	-	6.500	5.700	180.000
Vergaderkosten	7.500	6.500	-	-	-	1.000	-
Diensten door derden - direct	560.300	12.000	233.300	-	10.000	-	305.000
Diensten door derden - doorbelast	290.100	17.900	-	-	-	-	272.200
Overige lasten	755.600	2.500	-	-	9.700	56.200	687.200
totaal apparaatskosten	12.765.000	784.200	9.492.400	-	534.600	496.100	1.457.700
Sectoractiviteiten	238.700	-	-	-	104.500	134.200	-
<i>subtotaal lasten</i>	13.003.700	784.200	9.492.400	-	639.100	630.300	1.457.700
Interne overboekingen (van)	7.312.200	271.300	-	-	1.700	-	7.039.200
totaal lasten	20.315.900	1.055.500	9.492.400	-	640.800	630.300	8.496.900
Financiering							
Diensten aan derden - direct	527.200	-	194.600	-	185.700	146.900	-
Diensten aan derden - doorbelast	3.798.400	524.400	2.451.700	-	355.800	466.500	-
Vergoeding opgedragen taken	8.496.900	-	-	-	-	-	8.496.900
Overige baten	153.500	20.000	-	-	133.500	-	-
<i>subtotaal baten</i>	12.976.000	544.400	2.646.300	-	675.000	613.400	8.496.900
Interne overboekingen (aan)	7.312.200	415.100	6.897.100	-	-	-	-
totaal financiering	20.288.200	959.500	9.543.400	-	675.000	613.400	8.496.900
Resultaat	(27.700)	(96.000)	51.000	-	34.200	(16.900)	-
Stand van de reserve							
Reserve 01/01	576.700	377.600	-	-	68.300	130.800	-
Reserve 31/12	549.000	281.600	51.000	-	102.500	113.900	-

H.

Financierings- staat

	Rekening 2009	Rekening 2008
Rekening van baten en lasten		
Diensten aan derden - direct (externe dienstverlening)	617.700	147.600
Diensten aan derden - doorbelast:		
Productschap Akkerbouw	2.037.000	1.702.600
Productschap Diervoeder	1.251.200	942.900
Productschap Wijn	518.600	474.000
<i>subtotaal Diensten aan derden doorbelast</i>	<i>3.806.800</i>	<i>3.119.500</i>
Vergoeding opgedragen taken (LNV Medebewind)	8.279.400	7.873.800
Rente	-	193.400
Overige baten	170.900	2.678.000
totaal baten	12.874.800	14.012.300
totaal lasten	12.603.500	13.813.200
Resultaat	271.300	199.100

	Rekening 2009	Rekening 2008
Mutaties Balans		
Mutaties Rekening Couranten Productschappen:		
Productschap Akkerbouw	(27.200)	3.398.900
Productschap Diervoeder	(764.800)	(731.300)
Productschap Wijn	(1.332.500)	(1.580.100)
<i>subtotaal mutaties rekening couranten productschappen</i>	<i>(2.124.500)</i>	<i>1.087.500</i>
<i>Overige balansmutaties HPA:</i>		
Investeringen in materiële en immateriële vaste activa	(23.000)	-
Afschrijvingen in materiële en immateriële vaste activa	16.500	16.500
Investeringen in financiële vaste activa	-	-
Mutatie vorderingen en overige overlopende activa	3.562.200	3.214.200
Mutatie kortlopende schulden en overige overlopende passiva	(1.377.500)	(1.751.300)
Mutatie voorzieningen	(1.246.700)	(1.174.300)
Resultaat	271.300	199.100
<i>subtotaal overige balansmutaties HPA</i>	<i>1.202.800</i>	<i>504.200</i>
totaal mutatie liquide middelen	(921.700)	1.591.700
Het resultaat is toegerekend aan:		
Algemene reserve	271.300	199.100
Bestemmingsreserves	-	-
totaal mutaties reserves	271.300	199.100

I.

Overzicht eigen vermogen

Op grond van artikel 31 van de Verordening financiën bedrijfslichamen 1999 van de Sociaal Economische Raad (SER) worden reserves onderscheiden naar:

- Algemene reserve
De algemene reserve is de reserve van de hoofdfunctie Bestuur en algemeen;
- Bestemmingsreserves
Bestemmingsreserves zijn de reserves (van de overige hoofdfuncties) met een bijzondere bestemming, bepaald door het bestuur;
- Bestemmingsfondsen
Bestemmingsfondsen zijn reserves met een bijzondere bestemming, waarbij een bestedingsbeperking is aangebracht door derden.

Het eigen vermogen bestaat uit de som van de algemene reserve, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen. Op grond van artikel 34 van de Verordening financiën bedrijfslichamen 1999 hanteert de SER als norm dat de som van de algemene reserve en de bestemmingsreserves maximaal gelijk is aan het totaal van de lasten over het verslagjaar.

Het eigen vermogen van het HPA is als volgt opgebouwd:

	Rekening 2009	Herziene begroting 2009	Rekening 2008
Algemene reserve			
Bestuur en algemeen (inclusief Afdelingen)	575.600	332.600	377.600
Afdeling Voedsel en voeding	142.800	102.500	68.300
Afdeling Arbeid	129.600	113.900	130.800
totaal algemene reserve	848.000	549.000	576.700
totaal eigen vermogen	848.000	549.000	576.700
Vermogenstoets			
Totaal algemene reserve	848.000	549.000	576.700
totaal eigen vermogen	848.000	549.000	576.700
totale jaarlasten	12.603.500	13.003.700	13.813.200
Eigen vermogen ten opzichte van de jaarlasten	6,7%	4,2%	4,2%

J.1 PBO toets

De uitgaven aan financiële relaties vallen onder de directe verantwoordelijkheid van het Productschap. Het gaat daarbij voornamelijk om onderzoeken, promotiecampagnes, voorlichtingscampagnes, handhaving van verordeningen en kennisoverdracht.

Het Productschap gaat slechts een financiële relatie aan of zet deze voort wanneer aan de volgende criteria is voldaan:

- het doel van de financiële relatie is herleidbaar tot de taken en bevoegdheden van het Productschap, zoals bedoeld in artikel 71 van de wet en in haar instellingsbesluit;
- het doel van de financiële relatie is niet of niet goed te bereiken door middel van financiering door privaatrechtelijke organisaties;
- het Productschap kan de activiteiten niet of niet goed zelf uitvoeren;
- de activiteiten komen in beginsel ten goede aan alle ondernemingen waarvoor het Productschap is ingesteld, of die behoren tot een branche of sector binnen de werkingssfeer en de daarbij betrokken personen;
- er is voorzien in een tijdige evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitbesteede activiteiten.

In de intern opgestelde handreiking subsidiebeheer zijn deze criteria omgezet in te voeren beleid, procedures en uit te voeren beheersactiviteiten rondom de uit te besteden activiteiten. Bij vaststelling van projecten door het Productschap of daar onder vallende commissies, zijn de bovenstaande criteria tevens de uitgangspunten geweest voor het Bestuur. De handreiking wordt door het secretariaat nageleefd en afwijkingen worden schriftelijk geautoriseerd door de secretaris of door daartoe gemachtigde medewerkers.

J.2 Dragende en niet-dragende organisaties

In het geval dat het Productschap subsidies verstrekt of een financiële bijdrage verleent ten behoeve van bepaalde activiteiten, dient op grond van de Vfb 99 en het Besluit Beleidsregels van de SER de betreffende financiële relatie te worden vermeld, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar:

- benoemingsgerechtigde organisaties en instellingen waarin deze organisaties participeren (dragende organisaties);
- niet-dragende organisaties, overige vanaf € 50.000.

In deze jaarrekening zijn geen financiële relaties die onder dragende of niet dragende organisaties opgenomen moeten worden.

Aan het bestuur van Hoofdproductschap Akkerbouw
Den Haag

**PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.**
Prinses Margrietplantsoen 46
2595 BR Den Haag
Postbus 30715
2500 GS Den Haag
Telefoon (070) 342 61 11
Fax (070) 342 64 00
www.pwc.com/nl

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag in de hoofdstukken B tot en met J opgenomen jaarrekening 2009 van Hoofdproductschap Akkerbouw te Den Haag bestaande uit de balans per 31 december 2009 en de rekening van baten en lasten over 2009 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van het productschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met de Verordening financiën bedrijfslichamen 1999. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van het productschap.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van het productschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Hoofdproductschap Akkerbouw per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met de Verordening financiën bedrijfslichamen 1999.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 40 van de Verordening financiën bedrijfslichamen melden wij dat wij niet hebben kunnen vaststellen dat het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening in verband met het feit dat het jaarverslag nog niet beschikbaar is.

Den Haag, 23 maart 2010
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A.E. Gerritsma'. The signature is written in a cursive, flowing style.

drs. A.E. Gerritsma RA

L.

Toelichting bij rekening van baten en lasten naar geleding

L.1 Bestuur & organisatie

Onder de sector Bestuur & organisatie worden de kosten verantwoord die verbonden zijn met de algemene bestuurskosten, voorzitter en het secretariaat.

Voorzitter

De voorzitter van het HPA is tevens voorzitter van de productschappen Akkerbouw, Diervoeder en Wijn en de daaronder ressorterende (artikel 88a) commissies.

De totale kosten van de voorzitter zijn als volgt opgebouwd:

	Rekening 2009	Herziene begroting 2009	Begroting 2009	Rekening 2008
Salariskosten	152.200	155.500	157.500	144.800
Sociale lasten	18.300	19.300	13.000	10.000
Overige personeelskosten	1.100	1.700	5.900	6.000
totaal personeelskosten	171.600	176.500	176.400	160.800
Reis-, verblijf- en representatiekosten	30.200	31.500	33.000	32.300
Huisvesting	13.800	13.800	13.900	12.500
Bureaunkosten	3.700	3.300	2.500	7.000
totaal overige kosten	47.700	48.600	49.400	51.800
totaal kosten voorzitter	219.300	225.100	225.800	212.600

De kosten worden doorberekend op basis van de Verordening HPA Bezoldiging Voorzitter 2009 aan:

HPA Bestuur algemeen	25%
Productschap Akkerbouw (Granen/LZZ)	25%
Productschap Akkerbouw (Aardappelen algemeen)	5%
Productschap Diervoeder	25%
Productschap Wijn	20%
totaal verdeling voorzitter	100%

Secretariaat

Ter ondersteuning van de werkorganisatie beschikt het productschap over een adjunct-secretaris en gemeenschappelijk secretariaat. De personeelskosten en de hieraan gerelateerde kosten worden onder de subfunctie Secretariaat vastgelegd. Het secretariaat bestaat uit 5 medewerkers.

Financieringsoverzicht Bestuur en organisatie	Rekening 2009			
	Totaal Bestuur en organisatie	Bestuur Algemeen	Voorzitter	Secretariaat
Lasten				
Afdelingskosten:				
Personeelskosten	613.900	3.300	171.600	439.000
Reis-, verblijf- en representatiekosten	42.800	5.400	30.200	7.200
Huisvestingskosten	48.100	-	13.800	34.300
Bureaunkosten	10.900	2.500	3.700	4.700
Vergaderkosten	12.200	12.200	-	-
Diensten door derden - direct	14.000	14.000	-	-
Diensten door derden - doorbelast	16.100	16.100	-	-
Overige lasten	2.400	2.400	-	-
<i>subtotaal afdelingskosten</i>	<i>760.400</i>	<i>55.900</i>	<i>219.300</i>	<i>485.200</i>
Interne overboekingen (van)	264.300	264.300	-	-
totaal afdelingskosten	1.024.700	320.200	219.300	485.200
Organisatiekosten:				
Huisvestingskosten	100.000	100.000	-	-
<i>subtotaal organisatiekosten</i>	<i>100.000</i>	<i>100.000</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Interne overboekingen (van)	(389.600)	(389.600)	-	-
totaal organisatiekosten	(289.600)	(289.600)	-	-
totaal lasten	735.100	30.600	219.300	485.200
Financiering				
Financiering afdelingskosten:				
<i>Diensten aan derden - doorbelast:</i>				
Productschap Akkerbouw	281.400	115.600	65.800	100.000
Productschap Diervoeder	191.200	115.700	54.800	20.700
Productschap Wijn	116.500	57.800	43.900	14.800
<i>subtotaal diensten aan derden - doorbelast</i>	<i>589.100</i>	<i>289.100</i>	<i>164.500</i>	<i>135.500</i>
Overige baten	47.500	47.500	-	-
Interne overboekingen (aan):				
Medebewind	140.200	-	-	140.200
Bestuur Algemeen	264.300	-	54.800	209.500
totaal financiering afdelingskosten	1.041.100	336.600	219.300	485.200

Financieringsoverzicht Bestuur en organisatie

Rekening 2009

	Totaal Bestuur en organisatie	Bestuur Algemeen	Voorzitter	Secretariaat
Financiering organisatiekosten:				
<i>Diensten aan derden - doorbelast:</i>				
Productschap Diervoeder	(34.000)	(34.000)	-	-
Productschap Wijn	(34.800)	(34.800)	-	-
<i>subtotaal diensten aan derden - doorbelast</i>	<i>(68.800)</i>	<i>(68.800)</i>	-	-
<i>Interne overboekingen (aan):</i>				
Medebewind	(39.200)	(39.200)	-	-
totaal financiering organisatiekosten	(108.000)	(108.000)	-	-
totaal financiering	933.100	228.600	219.300	485.200
Resultaat	198.000	198.000	-	-
Stand van de reserve				
Reserve 01/01	377.600	377.600	-	-
Reserve 31/12	575.600	575.600	-	-

Financieringsoverzicht Bestuur en organisatie

Herziene begroting 2009

	Totaal Bestuur en organisatie	Bestuur Algemeen	Voorzitter	Secretariaat
Lasten				
Afdelingskosten:				
Personeelskosten	624.500	1.000	176.500	447.000
Reis-, verblijf- en representatiekosten	56.000	16.500	31.500	8.000
Huisvestingskosten	48.000	-	13.800	34.200
Bureaunkosten	16.800	5.000	3.300	8.500
Vergaderkosten	6.500	6.500	-	-
Diensten door derden - direct	12.000	12.000	-	-
Diensten door derden - doorbelast	17.900	17.900	-	-
Overige lasten	2.500	2.500	-	-
<i>subtotaal lasten</i>	<i>784.200</i>	<i>61.400</i>	<i>225.100</i>	<i>497.700</i>
Interne overboekingen (van)	271.300	271.300	-	-
totaal lasten	1.055.500	332.700	225.100	497.700
Financiering				
Financiering afdelingskosten:				
<i>Diensten aan derden - doorbelast:</i>				
Productschap Akkerbouw	285.700	115.600	67.500	102.600
Productschap Diervoeder regulier	193.300	115.800	56.300	21.200
Productschap Diervoeder korting HPA	(36.100)	(36.100)	-	-
Productschap Wijn regulier	117.900	57.800	45.000	15.100
Productschap Wijn korting HPA	(36.400)	(36.400)	-	-
<i>subtotaal diensten aan derden - doorbelast</i>	<i>524.400</i>	<i>216.700</i>	<i>168.800</i>	<i>138.900</i>
Overige baten	20.000	20.000	-	-
Interne overboekingen (aan):				
Bestuur Algemeen	271.300	-	56.300	215.000
Medebewind	143.800	-	-	143.800
totaal financiering	959.500	236.700	225.100	497.700
Resultaat	(96.000)	(96.000)	-	-
Stand van de reserve				
Reserve 01/01	377.600	377.600	-	-
Reserve 31/12	281.600	281.600	-	-

L.2 HPA afdelingen

Ten behoeve van de productschappen PA, PDV en PW is bij het HPA een gemeenschappelijke werkorganisatie ingericht. De autonome kosten hiervan worden gefinancierd door de hiervoor genoemde productschappen. Dit gebeurt aan de hand van vooraf afgesproken bedragen, die of gebaseerd zijn op bestuurlijke afspraken of ontleend zijn aan geleverde dienstverlening (uren maal tarief), geborgd door een systeem van dienstverleningsovereenkomsten (DVO's).

Afdeling Communicatie (= Com.)

De rol van de agrarische productschappen is aan het veranderen. Van de productschappen wordt verlangd dat zij transparanter te werk gaan en regelmatig toetsen of zij voldoende draagvlak bezitten binnen de sectoren. Hiervoor is een goede implementatie van de Code Goed Bestuur vereist.

Een belangrijk gegeven is ook dat door de liberalisatie van het Europese landbouwbeleid het zwaartepunt binnen de werkzaamheden steeds meer bij het autonome takenpakket komt te liggen. Dat betekent niet dat het medebewind verdwijnt, wel dat de nadruk meer komt te liggen op de rol van de agrarische schappen als kennis- en informatieplatform voor de sectoren die zij bedienen. Sleutelbegrippen hierin zijn ontwikkelingen rond voedselveiligheid, duurzaamheid en arbeid, die in relevante kennis- en informatieproducten vertaald moeten worden.

De afdeling Communicatie heeft binnen de service-organisatie HPA de taak PA, PDV en PW in dit transformatieproces te begeleiden en van het benodigde communicatie-instrumentarium te voorzien. Dit speelt zowel op strategisch niveau - het communicatiebeleid - als op tactisch niveau: de uitvoering. Binnen het HPA werkt de afdeling Communicatie aan het creëren van binding en betrokkenheid tussen de medewerkers. Voorbeelden van instrumenten die hiervoor ontwikkeld worden zijn een vernieuwd intranet en een personeelsmagazine. Vier medewerkers - twee juniormedewerkers, een seniormedewerker en het afdelingshoofd - spannen zich in om hiervan een succes te maken.

Afdeling Personeel & Organisatie (= P&O)

De afdeling P&O participeert en adviseert op allerlei niveau's en houdt zich bezig met de afstemmingsproblematiek tussen medewerker en de productschappen. Belangrijke taak is het adviseren van het management over efficiency- en organisatorische vraagstukken en over de problematiek betreffende de informatiebeveiliging. Daarnaast houdt de afdeling zich onder andere bezig met de uitvoering van de werving en selectie, ziekteverzuim(preventie) en loopbaanbeleid. Ook volgt zij nauwlettend de ontwikkelingen in de (sociale) wetgeving waardoor de medewerkers van de productschappen tijdig op de hoogte kunnen worden gesteld van mogelijke veranderingen.

Afdeling Interne Auditdienst (= IAD)

De IAD, kent geen afdelingshoofd en ressorteert rechtstreeks onder de directie van het HPA.

De IAD-taken omvatten primair de rechtmatigheidscontrole van alle door het HPA uitgevoerde medebewindregelingen. Incidenteel worden audittaken op het gebied van autonoom uitgevoerd. Deze hebben betrekking op de certificering van subsidieafrekeningen en het toezichthouderschap van tuchtrecht. Verder is de IAD door de besturen van PA, PDV en PW benoemd tot intern toezichthouder op de naleving van de principes van de Code Goed Bestuur product- en bedrijfsschappen. Voor de medebewindregelingen werkt de IAD samen met de IAD van Dienst Regelingen. Daarnaast bestaan er werkcontacten met de Accountantsdienst van het ministerie van LNV.

Afdeling Juridische- en Bestuursaangelegenheden (= JBA)

De afdeling Juridische- en Bestuursaangelegenheden bestaat uit juristen, en een secretaresse. Deze afdeling adviseert de productschappen PA, PDV, PW, PT en MVO en het achterliggende bedrijfsleven over juridische aspecten van de uitvoering van de autonome en medebewindtaken. Daarnaast houdt de afdeling zich bezig met de voorbereiding en afhandeling van zaken als verordeningen, contracten, juridische geschillen en administratiefrechtelijke processen, zoals beroep en bezwaar. Wat betreft de bestuurlijke aangelegenheden vervult JBA secretariële werkzaamheden voor de besturen van de productschappen. Dit betekent dat de afdeling conceptverslagen en beleidsnotities opstelt en de tweejaarlijkse benoeming van de besturen begeleidt.

Afdeling Financiën, Planning en Control (= FPC)

De afdeling FPC zorgt voor een optimale invulling van de administratieve-, financiële- en beheersfunctie binnen de HPA werkorganisatie en voor de productschappen PA, PDV en WIJN, om de missie en doelstellingen van deze productschappen te kunnen realiseren.

De invulling van de administratieve-, financiële- en beheersfunctie omvat:

- Het ontwikkelen, implementeren, tot uitvoer brengen en actueel houden van het beleid op de gebieden van financiën, en de financiële verantwoording van de autonome- en medebewindgeldstromen;
- Het ondersteunen, begeleiden en adviseren van directie, leidinggevenden en medewerkers op de genoemde beleidsgebieden;
- Het scheppen van de juiste randvoorwaarden voor de uitvoering van de bovengenoemde beleidsgebieden door middel van het up-to-date en op efficiënte wijze voeren van de (financiële) administraties en registraties, alsmede de daaraan ten grondslag liggende geautomatiseerde systemen;
- Het voeren van de personeelsadministratie.

Afdeling Informatie- en Communicatie Technologie (= ICT)

De afdeling ICT is een ondersteunende afdeling voor de HPA werkorganisatie en PA, PDV en PW. De afdeling stelt de werkplek beschikbaar waarmee medewerkers hun werkzaamheden op geautomatiseerde wijze kunnen ondersteunen. Hiervoor worden computers en/of laptops ingericht die aan het netwerk kunnen worden gekoppeld en worden printvoorzieningen geboden. De standaard werkplekken zijn ingericht volgens de voorschriften van het Ministerie van LNV, hierdoor krijgt men toegang tot het Agronet en alle daaraan gekoppelde voorzieningen zoals het Microsoft Office pakket, E-mail en toegang tot het Internet. Tevens zijn er voorzieningen getroffen voor het veiligstellen van gegevens en voor de continuïteit van de bedrijfsvoering (backup- en uitwijkprocedures). De helpdesk is beschikbaar voor het snel oplossen van (technische) problemen en het ondersteunen van medewerkers bij het gebruik van de Office applicaties.

Naast de standaard kantoorautomatisering (KA-applicaties) worden werkplekken voorzien van specifieke toepassingen, benodigd voor bepaalde werkzaamheden, daaronder vallen naast commerciële software zoals Exact ook de zogenaamde maatwerkapplicaties. Deze laatste categorie omvat specifiek voor de organisatie ontwikkelde programmatuur. Voor het onderhoud van deze programmatuur is een team specialisten beschikbaar die de wensen en eisen vanuit de gebruikersorganisatie vertalen naar opdrachten voor externe ontwikkelorganisaties. Dit kan zowel op ad hoc basis gebeuren als in projectverband. Daarnaast draagt de afdeling ook zorg voor het opzetten en in de lucht houden van websites ten behoeve van verschillende productschappen.

Afdeling Facilitaire Dienst (= FD) en Afdeling Exploitatie gebouw (= EG)

De Facilitaire Dienst levert op de vraag afgestemde facilitaire ondersteuning aan de medewerkers van onze organisatie en andere huurders in dit gebouw. De dienstverlening varieert van algemeen ondersteunende en beheersdiensten, zoals (technisch) onderhoud en schoonhouden van het gebouw tot meer op maat gesneden diensten waarbij de wens van de individuele afnemer in belangrijke mate bepalend is. Hierbij valt te denken aan het verlenen van reproductiesdiensten maar ook aan het leveren van ondersteuning bij evene-

L. Toelichting bij rekening van baten en lasten naar geleding

menten en bijeenkomsten. Daarnaast behoren catering, documentenbeheer, receptie- en beveiligingsdiensten tot het standaard dienstenpakket. Vanuit de doelstelling om te ontzorgen worden alle facilitaire vragen via Service en Coördinatie, het centrale meldpunt van de Facilitaire Dienst, ontvangen, geregistreerd, gepland en wordt toegezien op een correcte en tijdige uitvoering. Uitgangspunt is dat een facilitaire vraag of melding slechts eenmaal behoeft te worden gesteld. Daarna neemt de Facilitaire Dienst de zorg over.

Doorberekende huurkosten

Voor de huur wordt in 2009 een tarief gehanteerd van € 80,00 per m². Hiermee worden de kosten gedekt van belastingen, verzekeringen, salaris- en overige kosten van het team Technische Dienst, kleine onderhoudskosten en een jaarlijkse dotatie aan de Voorziening groot onderhoud gebouw.

Doorberekende servicekosten

De servicekosten zijn voor 2009 € 194,30 per m² conform de herziene begroting 2009. Hier betreft het de kosten voor gas, water en licht, bedrijfshulpverlening en de salaris- en overige kosten van de teams Service en coördinatie, Restaurant en Schoonmaak.

Afdeling Uitvoering Regelingen (= UR)

De afdeling Uitvoering Regelingen is belast met zowel de uitvoering van de door de overheid in medebewind opgedragen taken op het gebied van het Europese landbouwbeleid als door PA, PDV en PW opgedragen taken op het gebied van de uitvoering van autonome regelingen. De afdeling is verantwoording verschuldigd aan de directie van het HPA.

L. Toelichting bij rekening van baten en lasten naar geleding

	Totaal	Comm	P&O	IAD	JBA	FPC	ICT	FD	EG	UR
Lasten										
Afdelingskosten:										
Personeelskosten	7.710.000	163.100	357.400	434.000	400.500	1.356.600	697.600	458.000	488.400	3.354.400
Reis-, verblijf- en representatiekosten	45.700	5.700	3.600	1.000	3.400	22.100	3.100	300	2.800	3.700
Huisvestingskosten	594.000	21.100	34.200	21.100	32.300	90.800	51.300	68.300	34.800	240.100
Bureaunkosten	168.900	29.500	7.000	5.100	13.400	23.700	7.400	51.700	10.600	20.500
Diensten door derden - direct	300	-	-	-	-	300	-	-	-	-
totaal afdelingskosten	8.518.900	219.400	402.200	461.200	449.600	1.493.500	759.400	578.300	536.600	3.618.700
Organisatiekosten:										
Personeelskosten	262.500	-	257.600	-	-	-	-	1.000	3.900	-
Huisvestingskosten:										
Gas, water en licht	161.200	-	-	-	-	-	-	-	161.200	-
Belastingen	42.100	-	-	-	-	-	-	-	42.100	-
Materialen ten behoeve van onderhoud	95.900	-	-	-	-	-	-	-	95.900	-
Bedrijfs hulpverlening / Beveiliging	40.900	-	-	-	-	-	-	-	40.900	-
Dotatie aan voorziening	100.000	-	-	-	-	-	-	-	100.000	-
Dekking huur en service	(1.190.800)	-	-	-	-	-	-	-	(1.190.800)	-
Resultaat Restaurant	48.000	-	-	-	-	-	-	-	48.000	-
Huisvestingskosten (overige)	255.700	-	7.900	-	-	5.300	19.100	216.300	7.100	-
Bureaunkosten:										
Aanschaf hardware / software	72.900	-	-	-	-	-	70.100	2.800	-	-
Onderhoudscontracten en reparaties computers	133.700	-	-	-	-	66.400	67.200	-	100	-
Aanschaf en onderhoud inventaris	16.200	5.100	-	-	-	-	-	-	11.100	-
Kantoorbehoeften	11.600	300	-	-	-	-	1.700	6.900	2.700	-
Drukwerk, porti en kopieerkosten	310.600	-	-	-	-	-	-	310.600	-	-
Telefoonkosten	61.900	-	-	-	-	-	3.600	7.900	50.400	-
Abonnementen	3.400	-	-	-	-	-	1.200	-	2.200	-
Bureaunkosten (overige)	69.700	400	-	-	-	-	400	45.400	23.500	-
Diensten door derden - direct:										
Salarisverwerking	24.000	-	24.000	-	-	-	-	-	-	-
Diensten door derden - direct (overige)	143.300	90.800	-	-	-	-	2.400	-	50.100	-
totaal organisatiekosten	662.800	96.600	289.500	461.200	449.600	71.700	165.700	590.900	(551.600)	-
totaal lasten	9.181.700	316.000	691.700	461.200	449.600	1.565.200	925.100	1.169.200	(15.000)	3.618.700

Rekening 2009

Financieringsoverzicht Afdelingen

	Totaal	Comm	P&O	IAD	JBA	FPC	ICT	FD	EG	UR
Afdelingen										
Financiering										
Financiering afdelingskosten:										
Diensten aan derden - direct	212.200	-	22.800	17.500	57.900	34.900	-	12.500	-	66.600
Diensten aan derden - doorbelast:										
Productieschap Akkerbouw	1.166.500	99.600	65.400	3.700	169.800	325.800	115.500	91.400	86.600	208.700
Productieschap Diervoeder	669.300	64.900	70.800	3.600	63.500	145.700	68.200	98.800	93.600	60.200
Productieschap Wijn	306.700	26.000	26.300	1.400	21.200	76.600	29.800	36.800	34.800	53.800
<i>subtotaal diensten aan derden</i>	<i>2.142.500</i>	<i>190.500</i>	<i>162.500</i>	<i>8.700</i>	<i>254.500</i>	<i>548.100</i>	<i>213.500</i>	<i>227.000</i>	<i>215.000</i>	<i>322.700</i>
Interne overboekingen (aan):										
Medebewind	6.485.400	41.500	249.000	452.500	200.900	993.700	573.600	347.700	329.300	3.297.200
Bestuur Algemeen	(323.300)	(12.600)	(32.100)	(19.200)	(64.100)	(83.200)	(27.700)	(8.900)	(7.700)	(67.800)
Afdeling Voedsel en voeding	1.700	-	-	1.700	-	-	-	-	-	-
totaal financiering afdelingskosten	8.518.500	219.400	402.200	461.200	449.200	1.493.500	759.400	578.300	536.600	3.618.700
Financiering organisatiekosten:										
Diensten aan derden - direct	9.900	-	-	-	-	-	-	1.900	8.000	-
Diensten aan derden - doorbelast:										
Productieschap Akkerbouw	140.100	43.700	43.000	-	-	13.600	21.800	99.500	(81.500)	-
Productieschap Diervoeder	122.000	28.500	46.500	-	-	14.700	12.800	107.600	(88.100)	-
Productieschap Wijn	47.000	11.400	17.300	-	-	5.500	5.600	40.000	(32.800)	-
<i>subtotaal diensten aan derden</i>	<i>309.100</i>	<i>83.600</i>	<i>106.800</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>33.800</i>	<i>40.200</i>	<i>247.100</i>	<i>(202.400)</i>	<i>-</i>
Overige baten	400	-	-	-	400	-	-	-	-	-
Interne overboekingen (aan):										
Medebewind	410.100	18.300	163.700	-	-	51.600	107.900	378.500	(309.900)	-
Bestuur Algemeen	(66.300)	(5.300)	19.000	-	-	(13.700)	17.600	(36.600)	(47.300)	-
totaal financiering organisatiekosten	663.200	96.600	289.500	-	400	71.700	165.700	590.900	(551.600)	-
totaal financiering	9.181.700	316.000	691.700	461.200	449.600	1.565.200	925.100	1.169.200	(15.000)	3.618.700
Resultaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stand van de reserve										
Reserve 01/01	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve 31/12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	Totaal	Comm	P&O	IAD	JBA	FPC	ICT	FD	EG	UR
Lasten										
Afdelingskosten:										
Personeelskosten	7.993.400	186.300	366.900	452.300	453.700	1.429.600	722.700	467.400	497.300	3.417.200
Reis-, verblijf- en representatiekosten	31.300	5.500	3.900	800	2.500	10.000	2.900		2.200	3.500
Huisvestingskosten	594.000	21.100	34.200	21.100	32.300	90.800	51.300	68.300	34.800	240.100
Bureaustkosten	148.100	19.100	6.600	6.500	13.500	11.400	8.500	39.000	10.000	33.500
Diensten door derden - direct	6.300	-	-	-	-	-	1.700	-	-	4.600
totaal afdelingskosten	8.773.100	232.000	411.600	480.700	502.000	1.541.800	787.100	574.700	544.300	3.698.900
Organisatiekosten:										
Personeelskosten	237.700	-	230.700	-	-	-	-	7.000	-	-
Huisvestingskosten:										
Gas, water en licht	165.000	-	-	-	-	-	-	-	165.000	-
Belastingen	45.000	-	-	-	-	-	-	-	45.000	-
Materialen ten behoeve van onderhoud	131.200	-	-	-	-	-	-	-	131.200	-
Bedrijfs hulpverlening / Beveiliging	43.000	-	-	-	-	-	-	-	43.000	-
Dotatie aan voorziening	100.000	-	-	-	-	-	-	-	100.000	-
Dekking huur en service	(1.183.500)	-	-	-	-	-	-	-	(1.183.500)	-
Resultaat Restaurant	30.000	-	-	-	-	-	-	-	30.000	-
Huisvestingskosten (overige)	242.700	-	7.900	-	-	5.300	19.100	210.400	-	-
Bureaustkosten:										
Aanschaf hardware / software	133.000	-	-	-	-	-	120.000	13.000	-	-
Onderhoudscontracten en reparaties computers	80.000	-	-	-	-	80.000	-	-	-	-
Aanschaf en onderhoud inventaris	21.000	-	-	-	-	-	-	-	21.000	-
Drukwerk en kopieerkosten	335.000	-	-	-	-	-	-	335.000	-	-
Telefoonkosten	35.000	-	-	-	-	-	-	-	35.000	-
Abonnementen	10.000	-	-	-	-	-	-	10.000	-	-
Verzekeringen	5.500	-	-	-	-	-	-	5.500	-	-
Bureaustkosten (overige)	61.500	2.000	-	-	-	-	9.000	24.500	26.000	-
Diensten door derden - direct:										
Salarisverwerking	32.000	-	32.000	-	-	-	-	-	-	-
Diensten door derden - direct (overige)	195.200	100.000	-	-	-	-	-	20.200	75.000	-
totaal organisatiekosten	719.300	102.000	270.600	480.700	502.000	85.300	148.100	625.600	(512.300)	-
totaal lasten	9.492.400	334.000	682.200	480.700	502.000	1.627.100	935.200	1.200.300	32.000	3.698.900

Herziene begroting 2009

Financieringsoverzicht Afdelingen

	Totaal	Comm	P&O	IAD	JBA	FPC	ICT	FD	EG	UR
Afdelingen										
Financiering										
Financiering afdelingskosten:										
Diensten aan derden - direct	194.600	-	20.000	17.800	46.800	31.000	-	-	-	79.000
Diensten aan derden - doorbelast:										
Productieschap Akkerbouw	1.166.600	99.500	65.500	3.700	169.800	325.900	115.500	91.400	86.600	208.700
Productieschap Diervoeder	669.200	64.900	70.800	3.600	63.400	145.700	68.200	98.800	93.600	60.200
Productieschap Wijn	306.600	26.000	26.300	1.400	21.100	76.600	29.800	36.800	34.800	53.800
<i>subtotaal diensten aan derden</i>	<i>2.142.400</i>	<i>190.400</i>	<i>162.600</i>	<i>8.700</i>	<i>254.300</i>	<i>548.200</i>	<i>213.500</i>	<i>227.000</i>	<i>215.000</i>	<i>322.700</i>
Interne overboekingen (aan):										
Voedsel en voeding	1.700	-	-	1.700	-	-	-	-	-	-
Medebewind	6.485.400	41.600	249.000	452.500	200.900	993.600	573.600	347.700	329.300	3.297.200
totaal financiering afdelingskosten	8.824.100	232.000	431.600	480.700	502.000	1.572.800	787.100	574.700	544.300	3.698.900
Financiering organisatiekosten:										
Diensten aan derden - doorbelast:										
Productieschap Akkerbouw	140.100	43.800	43.000	-	-	13.500	21.800	99.500	(81.500)	-
Productieschap Diervoeder	122.000	28.500	46.500	-	-	14.700	12.800	107.600	(88.100)	-
Productieschap Wijn	47.100	11.400	17.400	-	-	5.500	5.600	40.000	(32.800)	-
<i>subtotaal diensten aan derden</i>	<i>309.200</i>	<i>83.700</i>	<i>106.900</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>33.700</i>	<i>40.200</i>	<i>247.100</i>	<i>(202.400)</i>	<i>-</i>
Interne overboekingen (aan):										
Medebewind	410.100	18.300	163.700	-	-	51.600	107.900	378.500	(309.900)	-
totaal financiering organisatiekosten	719.300	102.000	270.600	-	-	85.300	148.100	625.600	(512.300)	-
totaal financiering	9.543.400	334.000	702.200	480.700	502.000	1.658.100	935.200	1.200.300	32.000	3.698.900
Resultaat	51.000	-	20.000	-	-	31.000	-	-	-	-
Stand van de reserve										
Reserve 01/01	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve 31/12	51.000	-	20.000	-	-	31.000	-	-	-	-

L.3 Bijzondere regelingen

De lasten met betrekking tot bijzondere regelingen worden voor het autonome aandeel rechtstreeks ten laste van de desbetreffende voorziening gebracht en maken geen deel uit van de jaarrekening. Het medebewindaandeel wordt in de jaarrekening rechtstreeks onder overige lasten bij de hoofdfunctie Medebewind verwerkt. Met het Ministerie van LNV is een aparte financiering overeengekomen. De financiering door het ministerie vindt plaats op kasbasis en wordt in de begroting en declaratie medebewind (apart) gepresenteerd. Tegenover het aandeel medebewind in de voorziening staat hiervoor een aparte rekening courant vordering op medebewind. Jaarlijks nemen zowel de voorziening als de genoemde rekening courant vordering af.

Wachtgeld / Herstructurering

In het verlengde van de in 2005 opgestelde toekomstverkenningen en de verwachte afname van de medebewindtaken hebben de besturen van onze productschappen de hoofdlijnen van een gewijzigde organisatorische opzet van de productschappen vastgesteld. Doelstelling van deze aanpassing is te komen tot een moderne, kleinere werkorganisatie die het mogelijk moet maken om beter op de veranderende wensen van onze achterbannen (bedrijfsleven en overheid) in te spelen.

De uitvoering hiervan vindt onder andere plaats door middel van een herstructureringsprogramma. Belangrijk element uit dit programma is dat in de periode 2007 tot en met 2010 een omvangrijke afbouw van de formatie plaatsvindt. In totaliteit betreft de verwachte afname circa 71 fte in vier jaar tijd (waarvan 47 fte medebewind). In de jaarrekening 2009 wordt 15,9 fte ten laste gebracht van deze voorziening conform een reeds bestaand contract. Voor het vaststellen van het aandeel medebewind en autonoom in de financiering, zijn de activiteiten van de afdeling ten tijde van het vertrek bepalend.

De lasten van de huidige afspraken die met vertrekkende medewerkers zijn gemaakt, zijn geraamd op circa € 2,7 miljoen voor de jaren 2010 tot en met 2019. Hiervan wordt circa € 1,9 miljoen gefinancierd door het Ministerie van LNV.

De financiële ruimte bedraagt bijna € 0,5 miljoen. In de vergadering van het dagelijks bestuur van het HPA op 22 oktober 2009 is besloten het resterende autonome deel (thans geraamd op ca. € 127.000) niet vrij te laten vallen, maar te gebruiken voor de ingeschatte verdere krimp van de organisatie. Met LNV zal in de loop van 2010 overleg worden gevoerd over de financiering van de verdere krimp de komende jaren.

RIVU

Om de formatie verder af te bouwen heeft het toenmalige managementteam van het HPA, ultimo 2004, een individuele vervroegde uittredingsregeling vastgesteld. De regeling geldt voor medewerkers die in 2005 58 jaar of ouder waren en tenminste 10 dienstjaren hadden.

De kosten van de regeling zijn over de financiers verdeeld naar rato van de werkzaamheden, die door de deelnemers op het moment van uittreding ten behoeve van de desbetreffende financiers werden verricht. De looptijd van deze regeling is van 2005 tot en met 2012. De jaarlasten nemen af, omdat de door de deelnemers aan het HPA gecedeerde FSP bedragen toenemen en het aantal medewerkers afneemt. Ultimo 2009 maken nog 11 medewerkers gebruik van de regeling.

De lasten van de huidige afspraken die met vertrekkende medewerkers zijn gemaakt, zijn geraamd op circa € 0,3 miljoen voor de jaren 2010 tot en met 2012.

De financiële ruimte bedraagt ruim € 0,2 miljoen. In de vergadering van het dagelijks bestuur van het HPA op 18 maart 2010 is besloten het resterende autonome deel niet vrij te laten vallen, maar te gebruiken voor de ingeschatte verdere krimp van de organisatie.

Financieringsoverzicht Bijzondere regelingen	Rekening 2009		Herziene begroting 2009	
	Bijzondere regelingen totaal	Wachtgeld / Herstructu- ring	Bijzondere regelingen totaal	Wachtgeld / Herstructu- ring
Lasten				
Organisatiekosten				
Personeelskosten	1.104.900	979.900	1.071.500	960.700
				110.800
Financiering ten laste van de voorziening				
Financiering organisatiekosten:				
Autonoom	403.100	379.000	590.900	570.100
Medebewind	701.800	600.900	480.600	390.600
totaal financiering organisatiekosten	1.104.900	979.900	1.071.500	960.700
				110.800
Resultaat (ten laste van de voorziening)	(1.104.900)	(979.900)	(1.071.500)	(960.700)
				(110.800)
Stand van de voorziening				
Voorziening 01/01	4.734.200	4.116.900	4.734.200	4.116.900
Voorziening 31/12	3.629.300	3.137.000	3.662.700	3.156.200
				617.300
				506.500

L.4 Afdeling Voedsel en voeding

Afdeling Voedsel en voeding

De Afdeling Voedsel en voeding is een sectoroverstijgende expertiseafdeling van het HPA. De doelen die de afdeling nastreeft zijn:

- Het voeren van het secretariaat van de Productschappencommissie Levensmiddelenwetgeving (PLW);
- Het proactief informeren, adviseren en ondersteunen van PA, PDV, PW en gelieerde brancheorganisaties en bedrijfsleven over algemeen geldende levensmiddelenwetgeving, certificering, kwaliteitsborging en biotechnologie in de akkerbouwketen en alle aspecten rondom voeding en gezondheid van levensmiddelen;
- Op verzoek van de Minister van LNV het secretariaat voeren van de Adviescommissie Geografische aanduidingen, Oorsprongsbenamingen en Specificiteitscertificering (AGOS);
- Vanwege de werkzaamheden van het PLW-secretariaat kan de afdeling Voedsel en voeding PA, PDV, PW en gelieerde brancheorganisaties en het bedrijfsleven voorzien van actuele informatie over de levensmiddelenwetgeving en ondersteuning bieden bij de implementatie en uitvoering ervan;
- De afdeling stelt zich terughoudend op ten aanzien van activiteiten die ook door de bedrijven en hun brancheorganisaties kunnen worden verricht, maar kan hen daarin op verzoek wel assisteren; denk aan lezingen, informatiemiddagen, workshops en het beantwoorden van vragen van bedrijven.

Financiering

Diensten aan derden

Deze afdeling wordt gefinancierd door bijdragen vanuit PA, PDV en PW, het bedrijfsleven, het Ministerie van LNV en de andere productschappen.

De bijdrage van LNV betreft een vergoeding toegekend in het kader van de uitvoering van een tweetal verordeningen die betrekking hebben op de bescherming van geografische aanduiding en oorsprongsbenamingen en/of specificiteitscertificering van landbouwproducten en levensmiddelen.

In 2009 is door het secretariaat 750 uur besteed aan bovenstaande werkzaamheden. Conform afspraak vergoedt LNV 50% van deze uren tegen een tarief van € 82,50 voor 2009. In de jaarrekening 2009 is een bedrag van € 30.900 als nog te ontvangen baten verwerkt.

Als incidentele bate is in 2009 een bedrag verwerkt van € 27.300, zijnde de bijdrage van LNV over 2008 van € 34.400, onder aftrek van een teveel gereserveerd bedrag over 2008 met betrekking tot de Commissie Bier van € 7.100.

Reserve

Een toelichting op de vorming van deze reserve vindt u in Hoofdstuk A, Algemene inleiding en managementsamenvatting.

Financieringsoverzicht Afdeling Voedsel en voeding

	Rekening 2009	Herziene begroting 2009
Lasten		
Afdelingskosten:		
Personeelskosten	404.000	460.200
Reis-, verblijf- en representatiekosten	21.300	22.500
Huisvestingskosten	25.700	25.700
Bureaunkosten	13.300	6.500
Diensten door derden - direct	-	10.000
totaal afdelingskosten	464.300	524.900
Organisatiekosten:		
Personeelskosten	19.000	-
Financiële relaties	108.700	104.500
Overige lasten	10.000	9.700
<i>subtotaal organisatiekosten</i>	<i>137.700</i>	<i>114.200</i>
<i>Interne doorbelastingen:</i>		
Interne Auditdienst	1.700	1.700
totaal organisatiekosten	139.400	115.900
totaal lasten	603.700	640.800

Financieringsoverzicht Afdeling Voedsel en voeding

	Rekening 2009	Herziene begroting 2009
Financiering		
Financiering afdelingskosten:		
<i>Diensten aan derden - direct</i>		
Productschap Tuinbouw	22.800	20.000
Productschap Margarine, Vetten en Oliën	35.800	35.900
Productschap Vis	17.300	18.300
Productschap Zuivel	30.600	34.000
Productschap Vee, Vlees en Eieren	29.300	32.000
Commissie Gedistilleerd	7.400	7.600
Suikerstichting	7.000	7.000
LNV inzake Agos	30.900	30.900
<i>subtotaal diensten aan derden - direct</i>	<i>181.100</i>	<i>185.700</i>
<i>Diensten aan derden - doorbelast</i>		
Productschap Akkerbouw	223.900	223.900
Productschap Diervoeder	105.300	105.300
Productschap Wijn	26.600	26.600
<i>subtotaal diensten aan derden - doorbelast</i>	<i>355.800</i>	<i>355.800</i>
Overige baten	4.000	500
totaal financiering afdelingskosten	540.900	542.000
Financiering organisatiekosten:		
Overige	27.300	-
<i>subtotaal diensten aan derden - direct</i>	<i>27.300</i>	<i>-</i>
Overige baten	110.000	133.000
totaal financiering organisatiekosten	137.300	133.000
totaal financiering	678.200	675.000
Resultaat	74.500	34.200
Stand van de reserve		
Reserve 01/01	68.300	68.300
Reserve 31/12	142.800	102.500

L.5 Afdeling arbeid

Afdeling Arbeid

De Afdeling Arbeid van het Hoofdproductschap Akkerbouw is een sectoroverstijgende kennis- en expertiseafdeling die diverse productschappen ondersteunt op het beleidsterrein arbeid. De afdeling beschikt over specifieke kennis en ervaring op met name het terrein van scholing, arbeidsomstandigheden en arbeidsmarkt. Daarnaast wordt aandacht besteed aan voorlichting over de diverse onderwerpen aan zowel werkgevers als werknemers.

Samen met het Productschap Margarine, Vetten en Oliën zijn PA, PDV en PW het SSA aangegaan. De hiertoe ingestelde Afdeling Arbeid is een ondersteunend secretariaat ten behoeve van de deelnemers aan het SSA. De Afdeling Arbeid verleent daarnaast ondersteuning aan PVE op genoemd beleidsterrein en voert voor diverse projecten de werkzaamheden uit.

Vanaf 2004 verleent de afdeling onder meer coördinerende en ondersteunende diensten aan de projecten Grondstofallergie van PA en voor het hierna toegelichte project Stof Pak't aan.

De kosten van specifieke activiteiten ten behoeve van bepaalde productschappen en projecten worden direct toegerekend. De overige kosten worden verdeeld tussen PA, PDV, PW en het Productschap Margarine, Vetten en Oliën.

Reserve

Een toelichting op de vorming van deze reserve vindt u in Hoofdstuk A, Algemene inleiding en managementsamenvatting.

Tillen

De productschappen Akkerbouw en Diervoeder werken samen aan een voorlichtingsproject over veilig tillen. Dit project kwam tot stand nadat brancheorganisaties bij het Productschap Akkerbouw om informatie hadden gevraagd. In 2007 deed de Hoge Raad uitspraak en adviseerde dat er niet meer dan 23 kg mag worden getild. Vele vrachten (zoals zakgoed) die in de akkerbouw- en diervoedersectoren worden gebruikt zijn zwaarder dan 23 kg. Brancheorganisaties wilden graag meer informatie over de wetgeving die bij dit onderwerp hoort en praktische voorlichtingmaterialen. Inmiddels heeft de Afdeling Arbeid een poster ontwikkeld die de veiligheid benadrukt. De illustraties van de Tilwijzer poster maken snel duidelijk wat belangrijk is bij een goede tilhouding en het gebruik van tilhulpmiddelen. Diverse bedrijven vragen de poster in grote getale op. Zij hangen de poster op plaatsen op waar hun werknemers veel tilhandelingen verrichten. Zo'n 17.500 Nederlandse telers ontvingen de poster tezamen met het tijdschrift Akkerland. Daarnaast werd de poster ook naar ruim 5.000 bedrijven, waaronder Nederlandse diervoederfabrikanten en transporteurs, gestuurd. De kaderleden uit de betreffende sectoren ontvingen de poster ook. Naast de poster zijn ook stevige A2 borden uitgegeven, nieuwsbrieven en is een voorlichtings cd-rom uitgebracht.

Stof Pak 't aan

Dit is een project gericht op voorlichting, bewustwording en communicatie. Tevens omvat het een gezondheidskundig onderzoek naar de klachten tengevolge van de blootstelling aan endotoxinen. Het project vloeit voort uit de afspraak met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In 2003 heeft dit ministerie de MAC-waarde voor endotoxinen met terugwerkende kracht ingetrokken onder de voorwaarde dat de sectoren een plan van aanpak opstellen gericht op het beheersing hiervan.

In 2005 is het actieplan opgesteld en vanaf november 2005 is gestart met de uitvoering hiervan. Het project heeft een looptijd tot en met 2011.

Werkgroep Verankering Arbeid

De vier genoemde productschappen hebben een samenwerkingsverband aangegaan met de overige productschappen en de vakbonden FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond. Het project "Verankering Arbeid" heeft als doel het stimuleren van de beleidsontwikkeling op het terrein van arbeid in de agrifoodsectoren en daarmee de verankering van de factor arbeid in de productschappen en verder het vergroten van de betrokkenheid van de vakbonden binnen de productschappen. In 2009 kan de werkgroep Verankering Arbeid terugzien op een geslaagde conferentie op 4 februari 2009. Minister Verburg benadrukte in haar toespraak dat de agrifoodsector vooral naar de lange termijn moet kijken waarbij de vergrijzing en de kleine instroom van jongeren er op termijn onherroepelijk aankomen. Aanvullend geeft de werkgroep Verankering Arbeid nieuwsbrieven uit en beheert zij een eigen website waarop veel gegevens uit diverse sectoren staan vermeld. Tenslotte hebben minister Verburg van LNV en de voorzitters van de negen productschappen, eind oktober 2009 een intentieverklaring ondertekend die het mogelijk maakt projecten te starten die jongeren stimuleren te gaan leren en werken in de agrofoodsector. Voor dit Programma Arbeidsmarkt en Opleiding zullen in 2010 diverse activiteiten worden ontwikkeld.

PVE

Op 1 november 2007 is de samenwerkingsovereenkomst door de voorzitters van HPA en PVE ondertekend. Deze overeenkomst was de start van het realiseren van één afdeling Arbeid HPA/MVO/PVE.

ANEVEI CAO/PPE

De Productschappen Vee, Vlees en Eieren voeren op verzoek van de Algemene Nederlandse Vereniging van Eierhandelaren (ANEVEI) het secretariaat van hun sociale commissie. Die sociale commissie bestaat uit vertegenwoordigers namens ANEVEI, FNV Bondgenoten en CNV Dienstenbond. In de sociale commissie worden CAO onderhandelingen voor de eierhandel en eiproductenindustrie gevoerd. Sinds september 2008 voert het cluster Arbeid van de PVE deze taak uit.

Databank Fysische Eigenschappen

In het kader van ATEX-137 hebben de productschappen Diervoeder en Akkerbouw gezamenlijk de databank in één keer voor iedereen ontwikkeld, zodat niet ieder bedrijf het wiel opnieuw hoeft uit te vinden. De grondstoffendatabank biedt hulp bij het inventariseren van fysische eigenschappen van de betrokken grondstoffen, bijproducten, tussenproducten, eindproducten en reststromen. Deze inventarisatie was tot nu toe niet goed uitvoerbaar. Toeleveranciers waren onvoldoende in staat om de benodigde gegevens aan te leveren. De grondstoffendatabank levert bedrijven een fikse tijd- en kostenbesparing op. Tevens is een methodiek ontwikkeld om de explosieklasse van een mengsel te berekenen. Over de opzet van de databank voerden beide productschappen overleg met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, zodat ook de arbeidsinspectie op de hoogte is van het project.

	Projecten											
	Afdeling Arbeid Totaal	Afdeling Arbeid	Totaal	Grondstof- allergie	Endot- oxinen	Stof? pak t aant	Anevei	Tillen	Verankering Arbeid	PVE	Databank Fysische Eigensch.	Gezond- heids- bewaking
Lasten												
Afdelingskosten:												
Personeelskosten	166.900	166.900	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reis-, verblijf- en representatiekosten	10.200	10.200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	28.300	28.300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bureaukosten	7.200	7.200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige lasten	43.800	43.800	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal afdelingskosten	256.400	256.400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organisatiekosten:												
Personeelskosten	273.600	-	273.600	-	-	73.700	17.300	15.000	62.200	50.900	8.200	46.300
Reis-, verblijf- en representatiekosten	200	-	200	-	-	200	-	-	-	-	-	-
Bureaukosten	46.200	-	46.200	2.000	-	2.200	-	40.100	1.900	-	-	-
Vergaderkosten	1.000	-	1.000	600	-	400	-	-	-	-	-	-
Financiële relaties	86.800	-	86.800	42.400	-	15.300	-	14.400	14.700	-	-	-
Overige lasten	12.300	-	12.300	-	10.300	2.000	-	-	-	-	-	-
totaal organisatiekosten	420.100	-	420.100	45.000	10.300	93.800	17.300	69.500	78.800	50.900	8.200	46.300
totaal lasten	676.500	256.400	420.100	45.000	10.300	93.800	17.300	69.500	78.800	50.900	8.200	46.300
Financiering												
Financiering afdelingskosten:												
<i>Diensten aan derden - direct</i>												
Productieschap Margarine, Vetten en Oliën	28.200	28.200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>subtotaal diensten aan derden - direct</i>	28.200	28.200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Diensten aan derden - doorbelast</i>												
Productieschap Akkerbouw	76.500	76.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Productieschap Diervoeder	107.700	107.700	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Productieschap Wijn	44.000	44.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>subtotaal diensten aan derden - doorbelast</i>	228.200	228.200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal financiering afdelingskosten	256.400	256.400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Rekening 2009

Financieringsoverzicht Afdeling Arbeid

	Projecten											
	Afdeling Arbeid Totaal	Afdeling Arbeid	Totaal	Grondstof- allergie	Endot- oxinen	Stof? pak t aani	Anevei	Tillen	Verankering Arbeid	PVE	Databank Fysische Eigensch.	Gezond- heids- bewaking
Financiering organisatiekosten:												
<i>Diensten aan derden - direct</i>												
Productschap Tuinbouw	33.000	-	33.000	-	1.700	31.300	-	-	-	-	-	-
Productschap Margarine, Vetten en Oliën	12.600	-	12.600	-	-	-	-	12.600	-	-	-	-
Productschap Pluimvee en Eieren	17.300	-	17.300	-	-	-	17.300	-	-	-	-	-
Productschap Vee, Vlees en Eieren	92.800	-	92.800	-	1.700	31.300	-	-	8.900	50.900	-	-
Overige	3.300	-	3.300	-	3.300	-	-	-	-	-	-	-
<i>subtotaal diensten aan derden - direct</i>	<i>159.000</i>	<i>-</i>	<i>159.000</i>	<i>-</i>	<i>6.700</i>	<i>62.600</i>	<i>17.300</i>	<i>-</i>	<i>21.500</i>	<i>50.900</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Diensten aan derden - doorbelast												
Productschap Akkerbouw	148.600	-	148.600	-	-	26.200	-	46.500	18.900	-	10.700	46.300
Productschap Diervoeder	89.700	-	89.700	-	-	26.200	-	22.900	19.000	-	21.600	-
Productschap Wijn	12.600	-	12.600	-	-	-	-	-	12.600	-	-	-
<i>subtotaal diensten aan derden - doorbelast</i>	<i>250.900</i>	<i>-</i>	<i>250.900</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>52.400</i>	<i>-</i>	<i>69.400</i>	<i>50.500</i>	<i>-</i>	<i>32.300</i>	<i>46.300</i>
Overige baten	9.000	-	9.000	-	1.700	-	-	500	6.800	-	-	-
totaal financiering organisatiekosten	418.900	-	418.900	-	8.400	115.000	17.300	69.900	78.800	50.900	32.300	46.300
totaal financiering	675.300	256.400	418.900	-	8.400	115.000	17.300	69.900	78.800	50.900	32.300	46.300
Resultaat	(1.200)	-	(1.200)	(45.000)	(1.900)	21.200	-	400	-	-	24.100	-
Stand van de reserve												
Reserve 01/01	130.800	-	130.800	94.100	36.700	-	-	-	-	-	-	-
Reserve 31/12	129.600	-	129.600	49.100	34.800	21.200	-	400	-	-	24.100	-

Herziene begroting 2009

Financieringsoverzicht Afdeling Arbeid

	Projecten									
	Afdeling Arbeid Totaal	Afdeling Arbeid	Totaal	Gronstof- allergie	Endot- oxinen	Srof? pak t aant	Tillen	Verankering Arbeid	Databank Fysische Eigensch.	Gezond- heids- bewaking
Lasten										
Afdelingskosten:										
Personeelskosten	171.600	171.600	-	-	-	-	-	-	-	-
Reis-, verblijf en representatiekosten	9.700	9.700	-	-	-	-	-	-	-	-
Huisvestingskosten	28.300	28.300	-	-	-	-	-	-	-	-
Bureaunkosten	5.700	5.700	-	-	-	-	-	-	-	-
Vergaderkosten	1.000	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige lasten	43.800	43.800	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal afdelingskosten	260.100	260.100	-	-	-	-	-	-	-	-
Organisatiekosten:										
Personeelskosten	223.600	-	223.600	-	-	102.500	27.500	47.500	3.400	42.700
Financiële relaties	134.200	-	134.200	13.300	-	50.000	42.000	-	28.900	-
Overige lasten	12.400	-	12.400	-	10.400	2.000	-	-	-	-
totaal organisatiekosten	370.200	-	370.200	13.300	10.400	154.500	69.500	47.500	32.300	42.700
totaal lasten	630.300	260.100	370.200	13.300	10.400	154.500	69.500	47.500	32.300	42.700

Herziene begroting 2009

Financieringsoverzicht Afdeling Arbeid

	Projecten									
	Afdeling Arbeid Totaal	Afdeling Arbeid	Totaal	Gronstof- allergie	Endot- oxinen	Stof? pak † aan!	Tillen	Verankering Arbeid	Databank Fysische Eigensch.	Gezond- heids- bewaking
Financiering										
Financiering afdelingskosten:										
Diensten aan derden - direct	28.600	28.600	-	-	-	-	-	-	-	-
Productschap Margarine, Vetten en Oliën subtotaal diensten aan derden - direct	28.600	28.600	-	-	-	-	-	-	-	-
Diensten aan derden - doorbelast	77.600	77.600	-	-	-	-	-	-	-	-
Productschap Akkerbouw	109.300	109.300	-	-	-	-	-	-	-	-
Productschap Diervoeder	44.600	44.600	-	-	-	-	-	-	-	-
Productschap Wijjn	231.500	231.500	-	-	-	-	-	-	-	-
subtotaal diensten aan derden - doorbelast	260.100	260.100	-	-	-	-	-	-	-	-
totaal financiering afdelingskosten	260.100	260.100	-	-	-	-	-	-	-	-
Financiering organisatiekosten:										
Diensten aan derden - direct	52.700	-	52.700	-	1.700	51.000	-	-	-	-
Productschap Tuinbouw	9.500	-	9.500	-	-	-	9.500	-	-	-
Productschap Margarine, Vetten en Oliën	52.700	-	52.700	-	1.700	51.000	-	-	-	-
Productschap Vee, Vlees en Eieren	3.400	-	3.400	-	3.400	-	-	-	-	-
Diversen	118.300	-	118.300	-	6.800	102.000	-	9.500	-	-
subtotaal diensten aan derden - direct	140.500	-	140.500	-	-	26.300	46.500	14.300	10.700	42.700
Diensten aan derden - doorbelast	85.000	-	85.000	-	-	26.200	23.000	14.200	21.600	-
Productschap Akkerbouw	9.500	-	9.500	-	-	-	-	9.500	-	-
Productschap Diervoeder	235.000	-	235.000	-	-	52.500	69.500	38.000	32.300	42.700
Productschap Wijjn	353.300	-	353.300	-	6.800	154.500	69.500	47.500	32.300	42.700
subtotaal diensten aan derden - doorbelast	613.400	260.100	353.300	-	6.800	154.500	69.500	47.500	32.300	42.700
totaal financiering organisatiekosten	613.400	260.100	353.300	-	6.800	154.500	69.500	47.500	32.300	42.700
totaal financiering	613.400	260.100	353.300	-	6.800	154.500	69.500	47.500	32.300	42.700
Resultaat	(16.900)	-	(16.900)	(13.300)	(3.600)	-	-	-	-	-
Stand van de reserve	130.800	-	130.800	94.100	36.700	-	-	-	-	-
Reserve 01/01	113.900	-	113.900	80.800	33.100	-	-	-	-	-
Reserve 31/12										

L.6 Medebewind

Sinds 1962 voert het HPA in opdracht van het Ministerie van LNV regelingen uit in het kader van het Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid. In het kader van deze zogenaamde medebewindtaken verwerkt het HPA aanvragen voor subsidie die door producenten, verwerkers en exporteurs van akkerbouwproducten worden ingediend. Behalve financiële taken zorgt het HPA, samen met de beleidsmedewerkers van het PA, PDV en PW, voor informatieverstrekking over de Europese en nationale regelgeving en tarieven aan sectorgenoten.

Financiële ontwikkelingen

Het HPA heeft van LNV door middel van een brief, kenmerk 76426 van 5 november 2009, een efficiëncytaakstelling op de medebewindvergoeding opgelegd gekregen tot en met 2011.

	2011	2010	2009
Budgettair kader	8.555.000	8.555.000	12.038.000
Taakstelling	(856.000)	(428.000)	(301.000)
totaal budgettair kader	7.699.000	8.127.000	11.737.000

In de begroting 2009 (die inmiddels door het ministerie is goedgekeurd) was rekening gehouden met een bedrag van € 9.322.700. In de herziene begroting 2009 is het bedrag bijgesteld tot circa € 8,5 mln, wat ruim binnen het budgettair kader valt. De jaarrekening 2009 komt uit op € 8,3 mln.

Bureaunkosten

Onder abonnementen is de jaarlijkse nota opgenomen inzake de aansluiting op het Agronet, kantoorbehoeften (tab-archief) en repro- en drukwerk opgenomen.

Overige lasten

De lasten met betrekking tot bijzondere vertrekregelingen worden voor het autonome aandeel ten laste van de desbetreffende voorziening gebracht en maken geen deel uit van de jaarrekening. Het medebewindaandeel wordt in de jaarrekening rechtstreeks onder overige lasten bij de hoofdfunctie Medebewind verwerkt. Met het Ministerie van LNV is een aparte financiering overeengekomen. De financiering door het ministerie vindt plaats op kasbasis en wordt in de begroting en declaratie medebewind (apart) gepresenteerd. Tegenover het aandeel medebewind in de voorziening staat hiervoor een aparte rekening courant vordering op medebewind. Jaarlijks nemen zowel de voorziening als de genoemde rekening courant vordering af.

Herstructurering / Wachtgeld

In het verlengde van de in 2005 opgestelde toekomstverkenningen en de verwachte afname van de medebewindtaken hebben de besturen van onze productschappen de hoofdlijnen van een gewijzigde organisatorische opzet van de productschappen vastgesteld. Doelstelling van deze aanpassing is te komen tot een moderne, kleinere werkorganisatie die het mogelijk moet maken om beter op de veranderende wensen van onze achterbannen (bedrijfsleven en overheid) in te spelen.

De uitvoering hiervan vindt onder andere plaats door middel van een herstructureringsprogramma. Belangrijk element uit dit programma is dat in de periode 2007 tot en met 2010 een omvangrijke afbouw van de formatie plaatsvindt. In totaliteit betreft de verwachte afname circa 71 fte in vier jaar tijd (waarvan 47 fte medebewind). In de jaarrekening 2009 wordt 15,9 fte ten laste gebracht van deze voorziening conform een reeds bestaand contract. Voor het vaststellen van het aandeel medebewind en autonoom in de financiering, zijn de activiteiten van de afdeling ten tijde van het vertrek bepalend.

L. Toelichting bij rekening van baten en lasten naar geleding

De lasten van de huidige afspraken die met vertrekkende medewerkers zijn gemaakt, zijn geraamd op circa € 2,7 miljoen voor de jaren 2010 tot en met 2019. Hiervan wordt circa € 1,9 miljoen gefinancierd door het Ministerie van LNV.

RIVU

Om de formatie verder af te bouwen heeft het toenmalige managementteam van het HPA, ultimo 2004, een individuele vervroegde uitredingsregeling vastgesteld. De regeling geldt voor medewerkers die in 2005 58 jaar of ouder waren en tenminste 10 dienstjaren hadden.

De kosten van de regeling zijn over de financiers verdeeld naar rato van de werkzaamheden, die door de deelnemers op het moment van uitreding ten behoeve van de desbetreffende financiers werden verricht. De looptijd van deze regeling is van 2005 tot en met 2012. De jaarlasten nemen af, omdat de door de deelnemers aan het HPA gecedeerde FSP bedragen toenemen en het aantal medewerkers afneemt. Ultimo 2009 maken nog 11 medewerkers gebruik van de regeling.

De lasten van de huidige afspraken die met vertrekkende medewerkers zijn gemaakt, zijn geraamd op circa € 0,3 miljoen voor de jaren 2010 tot en met 2012.

Interne overboekingen (van)

Voor een toelichting op de negatieve doorbelasting van Bestuur Algemeen (zie blz. 66), verwijzen we u naar Hoofdstuk A, Managementsamenvatting, onderdeel A.3.

Financieringsoverzicht Medebewind

	Rekening 2009	Herziene begroting 2009
Lasten		
<i>Personeel gerelateerde kosten</i>		
Reis-, verblijf- en representatiekosten	-	8.000
Huisvestingskosten	5.300	5.300
Bureaunkosten	121.600	180.000
<i>subtotaal personeel gerelateerde kosten</i>	<u>126.900</u>	<u>193.300</u>
<i>Diensten door derden - direct</i>		
Onderhoud geautomatiseerde systemen	87.300	165.000
Steunregeling gedroogde voedergewassen	50.900	60.000
Accountantskosten	33.100	45.000
Nederlandse Algemene Keuringsdienst	10.000	30.000
Overige	9.100	5.000
<i>subtotaal diensten door derden - direct</i>	<u>190.400</u>	<u>305.000</u>
<i>Diensten door derden - doorbelast</i>		
Productschap Akkerbouw	131.500	140.200
Productschap Diervoeder	18.000	18.000
Productschap Wijn	113.900	114.000
<i>subtotaal diensten door derden - doorbelast</i>	<u>263.400</u>	<u>272.200</u>
<i>Overige lasten</i>		
Herstructurering	600.900	594.700
RIVU 2005	100.900	90.000
Overige	400	2.500
<i>subtotaal overige lasten</i>	<u>702.200</u>	<u>687.200</u>
Interne overboekingen (van)	6.996.500	7.039.200
totaal lasten medebewind	8.279.400	8.496.900

Medebewind, Specificatie Interne overboekingen (van)	Rekening 2009		Herziene begroting 2009		Begroting 2009		Rekening 2008	
	totale lasten	aandeel Medebewind	totale lasten	aandeel Medebewind	totale lasten	aandeel Medebewind	totale lasten	aandeel Medebewind
Bestuur & Organisatie								
Bestuur Algemeen	30.600	(39.200)	332.700	-	59.900	-	40.700	-
Bestuur Voorzitter	219.300	-	225.100	-	225.800	-	212.500	-
Bestuur Secretariaat	485.200	140.200	497.700	143.800	482.900	147.800	397.800	87.700
<i>subtotaal bestuur & organisatie</i>	<i>735.100</i>	<i>101.000</i>	<i>1.055.500</i>	<i>143.800</i>	<i>768.600</i>	<i>147.800</i>	<i>651.000</i>	<i>87.700</i>
Afdelingen								
Communicatie	316.000	59.800	334.000	59.800	374.100	67.000	319.000	57.100
Personeel & Organisatie	691.700	412.700	682.200	412.700	696.500	421.400	724.400	437.200
Interne Auditdienst	461.200	452.500	480.700	452.500	458.500	449.800	392.600	385.100
Juridische- en Bestuurszaken	449.600	200.900	502.000	200.900	550.200	199.700	486.000	177.200
Financiën, Planning & Control	1.565.200	1.045.300	1.627.100	1.045.200	1.582.300	1.029.400	1.597.300	1.058.200
Informatie- en Communicatie Technologie	925.100	681.500	935.200	681.500	962.700	701.500	1.004.900	733.200
Facilitaire Dienst	1.169.200	726.200	1.200.300	726.200	928.000	583.700	1.025.900	687.400
Uitvoering Regelingen	3.618.700	3.297.200	3.698.900	3.297.200	4.068.100	3.733.200	3.927.700	3.615.100
Exploitatie Gebouw	(15.000)	19.400	32.000	19.400	1.184.200	18.200	1.126.300	33.400
Afdeling Voedsel en voeding	603.700	-	640.800	-	537.500	-	503.800	-
Afdeling Arbeid	676.500	-	630.300	-	533.800	-	495.000	-
<i>subtotaal afdelingen</i>	<i>10.461.900</i>	<i>6.895.500</i>	<i>10.763.500</i>	<i>6.895.400</i>	<i>11.875.900</i>	<i>7.203.900</i>	<i>11.602.900</i>	<i>7.183.900</i>
Overige								
Detachering	-	-	-	-	36.100	-	101.500	15.600
Derden	-	-	-	-	12.600	-	10.500	-
<i>subtotaal overige</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>48.700</i>	<i>-</i>	<i>112.000</i>	<i>15.600</i>
totaal hpa werkorganisatie	11.197.000	6.996.500	11.819.000	7.039.200	12.693.200	7.351.700	12.365.900	7.287.200

Medebewind, formatieoverzicht

Gemiddelde formatie uitgesplitst naar autonoom en medebewind

(in full-time equivalenten)

	Rekening 2009			Herziene begroting 2009		
	Totaal	Aandeel auto- noom	Aandeel Medebe- wind	Totaal	Aandeel auto- noom	Aandeel Medebe- wind
HPA						
Voorzitter	1,0	1,0	-	1,0	1,0	-
Secretariaat	5,9	4,2	1,7	5,9	4,2	1,7
Afdelingen						
Communicatie	2,8	2,6	0,2	2,9	2,7	0,2
Personeel & Organisatie	5,2	1,5	3,7	4,9	1,2	3,7
Juridische- en Bestuursaanleggenheden	4,7	2,7	2,0	5,1	3,1	2,0
Interne Auditdienst	5,9	0,3	5,6	5,9	0,3	5,6
Financiën, Planning en Control	20,6	7,2	13,4	20,9	7,5	13,4
Informatie- en Communicatie Technologie	10,7	2,9	7,8	10,7	2,9	7,8
Facilitaire Dienst	8,9	3,2	5,7	9,5	3,8	5,7
Exploitatie Gebouw	9,9	3,8	6,1	10,0	3,9	6,1
Uitvoering Regelingen	61,0	6,7	54,3	61,4	6,7	54,7
totaal afdelingen	129,7	30,9	98,8	131,3	32,1	99,2
Afdeling Voedsel en voeding	5,3	5,3	-	5,3	5,3	-
Afdeling Arbeid	5,9	5,9	-	6,0	6,0	-
Diversen						
Ondernemingsraad	1,2	1,2	-	1,2	1,2	-
totaal diversen	1,2	1,2	-	1,2	1,2	-
<i>totaal HPA actief</i>	<i>149,0</i>	<i>48,5</i>	<i>100,5</i>	<i>150,7</i>	<i>49,8</i>	<i>100,9</i>
Bijzondere regelingen						
Regeling Individuele Vervroegde Uittreding 2005	9,9	1,7	8,2	9,9	1,7	8,2
Herstructurering	15,9	5,0	10,9	19,8	6,8	13,0
totaal bijzondere regelingen (niet actief) organisatie	25,8	6,7	19,1	29,7	8,5	21,2
totaal HPA	174,8	55,2	119,6	180,4	58,3	122,1
Overige Productschappen						
Productschap Akkerbouw	17,0	16,1	0,9	17,3	16,4	0,9
Productschap Diervoeder	20,5	20,4	0,1	20,5	20,4	0,1
Productschap Wijn	6,5	5,4	1,1	6,4	5,3	1,1
totaal overige productschappen	44,0	41,9	2,1	44,2	42,1	2,1
totaal Akkerbouwproductschappen	218,8	97,1	121,7	224,6	100,4	124,2

